Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ай 1921 оной ... 21-һээ гарана | № 55 (14075) | 1973 оной мартын 6, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН

Бүхэсоюзна мүрысөөнэй түрүүшүүл

ГАБЬЯАТА ТУГАЛШАН

...Шэбэрэй аймагай совхозой тугалшан, Б. С. Базарсадуева гурбан һарада 122 ...аар, тобир һайнаар ...

...фермын үнеэдэй бай... дундань, үнеэдэй газартай зэргэлээд, ехэ таһалга түхеэрэгдэнхэй. Эндэ ороходо хододоо дулаахан, сэбэрхэн, пеэшэн түлигдэжэ байдаг. Байрань 5 таһаг болгожо хубаагданхай, тус бүридэнь тугалнууд. Энэмнай тугалнуудые 20 хоногто түлжүүлхэ профилактори гээшэ. Эзэниинь — хорёод жэлдэ тугалшанаар ажаллажа байһан Балмасу Содномовна Базарсадуева.

«Буряадай АССР-эй габьяата малшан» алдартай, 1972 ондо тугал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 889 граммаар нэмээжэ, аймагай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн энэ тугалшан мүнөө малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, амжалтаяа улам арьбадхана. Декабрь һарада 30, январьда —44, февральда — 48 тугал абаад, оролдосотой һайнаар харууһалжа, хорин хоногтой болгоод, бусад тугалшадта тушааһан байна. Тиихэдээ тугал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 751 граммаар нэмэгээ. Нэгэшье тугал гарзада ороогүй.

Дүршэл ехэтэй энэ малшан һая гараһан тугалда эгээн түрүүн синтомицин, биомицин гэхэ мэтэ эм уулгаад, 15—30 минута болохолоорнь эхынь 1—1,5 литр ураг уулгана. Тиигээд таба-зургаан хоногто эхынь һү бүлеэдхэжэ үгжэгдэнэ, арба хоногоорнь боро эдеэндэ һургажа эхилдэг.

Тугалнуудые элдэб үбшэнһөө һэргылхын тула хоёрдохи үдэртэнь тэдэндэ үдхэнөөр шанагдаһан ногоон сай, буурсагтай үрмэдэһэ нэмэлсэжэ бусалгаад, уурагтайнь холижо уулгана. Тиихэдээ сай ураг хоёрые адли хубитайгаар холино. Иимэ тэжээл хоёр үдэрэй туршада хэрэглэнэ. Буурсагтай үрмэдэһэ тугалшан өөрөө намартаа ехээр суглуулжа абаа. Тэрэнэй һүүлээр һүндэнь загаһанай тоһо холилсожо захална.

Байра соонь бүхы юумэнь гуримтай. Нэгэдэхи таһалга соо һая гараһан нялха тугалнууд оруулагдана. Хоёрдохидонь — 2—5 үдэртэй тугалнууд. Гурбадахидань — 6—10 үдэртэйнүүд. Үлөөшэ 4-дэхи, 5-дахи таһалгада 10—20 үдэртэй тугалнууд байлгагдана. Тиигэжэ таһалга бүхэнэй тугалнуудые ондо ондоогоор эдеэлүүлнэ ха юм.

Тугалнууд сүүдхэдэ гурба удаа эдеэлүүлэгдэнэ. Байрань долоон хоног бүхэндэ хоёр удаа сагаадагдана, үдэртөө дорохи һолоомон дэбдихэрэйнь дээгүүрхи сэбэрлэгдэнэ, хуурай һолоомо нэмэгдэнэ.

Иимэ профилактори бии болгогдоһоор тус фермэдэ тугалнууд үхэл гарзада орохоёо болинхой. Нёдондо Б. Базарсадуева 379 тугал томо болгожо тушаагаа. Нэгэшье тугал үхэл гарзада ороогүй.

А. БОРИСОВ.

ЖЭЭБЭРНҮҮДТЭ — САҺАНАЙ УҺАН

...малша буряад зон ...һанай айхабтар ехэ ...һыень бүри урда ...ойшо һайса мэдэхэ. ...ханяада хүрэхэдөө ...саһанай уһа бү... ...угаад эдэгэшэдэг ...а юм.

...й уһанай айхабтар ...ушатай байһыень ма... ...эрдэмтэд шэнжэлһэн ...Тэрэнэй ёһоор саһа... ...түлгэлхэ гахайнууд... ...ада олон, тобир һайн ...нуудые гаргадаг ...Тэрэнние тахяануудые ...а томо, хүндэ ша... ...он үндэгэ гаргадаг ...элгдээ. Мүн саһа... ...ар ургамалнуудые ...баян ургаса гара... ...нинь элирүүлэгдээ

...элдэ саһан ехэ оро... ...тэжээл хомор бай... ...ада абан, республ... ...олон малшад саһа хайлуулжа, уһаарнь хони, хурьгадые, тугал, бурууһуудые ундалуулжа, тэнхээ тамирыень алдангүйгөөр ондо оруулжа байна.

Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой ахалагша хонишон Дамби Бальжиров хони, хурьгадаа бүхэли үбэлдөө саһанай уһаар ундалуулжа гарадаг байба. Хонидойнгоо байра соо тус туста 600 килограмм уһа орохо хоёр томо бак табяад, тэрээн соогоо саһа оруулжа хэдэг. Тэрэнь өөрөө хайлашадаг юм. Уһатай амһартын хажуугаар хүлтэй хобоонууд табигданхай. Эндэһээ һулашаг тамиртай хонид уһалагдана. Мүн хурьгадай таһалга соохи хобоонууд соо саһанай уһан хэгдэжэ үгтэнэ.

Тиигэжэ энэ отарын хонишод хурьгалха 610 эмэ түлгэнүүдээ бараг һайнаар ондо оруулна. Мүнөө хонидынь хурьгалжа захаланхай.

Энэ отарын хонишодой хүдэлмэридэ һонирхолтой үшөө юун бииб гэхэдэ, хонидой шэнэ хоргооһо байра соогоо суглуулжа обоолоод, тэрээгээр хохир хэнэ. Урдань хурьгалһан хонидой, хурьгадай доро һолоомо дэбдидэг байгаа бшуу. Мүнөө жэл тиимэ үлүү һолоомон байхагүй. Зундаа хохиршье бэлдэгдээгүй байһан.

Ехээр обоолгдоһон хоргооһон нэгэ-хоёр сүүдхэ байхадаа сагаан болотороо халашадаг, ёһотой хохир болошодог байха юм.

Эхэтэеэ суг байһан хурьгадай бишыхан забһараар гаража, амяраа эдеэлхэ таһалганууд эндэ мүн түхеэрэгдэнхэй. Энэнь зохид байна.

— Хонидтоо таряа талханай зүйл, үбһэ эдюулнэбди,— гээд ахалагша хонишон мэдүүлбэ.—Энэ жэлдэ 610 эмэ түлгэнүүдээ һайнаар хурьгалуулжа, зуун толгой бүриһөөнь 95 хурьга томо болгохо хүсэлтэйбди.

Хонишодой саһанай уһа хэрэглэжэ байһаниинь угаа һайшаалтай.

Б. ГЫЛЫКОВ,
манай тусхай корр.

Андриан Васильевич Белов түрэл колхоздоо дүшөөд жэлдэ хүдэлһэн дүршэл ехэтэй механизаторнуудай нэгэн юм. Мүнөө Андриан Васильевич техникэ заһабарилгада ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой үнинэй механизатор А. В. Белов.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Дээдэ-Тайлсын совхозой түб буусада, конторын хажууда Улаан туг һалхинда намилзан байдаг. Хажуудань үлгэгдэһэн самбар дээрэ «Үйлэдбэриин түрүүшүүл — һаалишан Александра Ивановна Рассадина, хонишон Леонид Николаевич Краснопеев, тугалшан Анна Павловна Дунаева , мал адуулагша Илья Николаевич Яковлев гэгшэдэй хүндэлэлдэ ажалай алдар солын туг үргэгдэбэ» гэжэ аржыса бэшээтэй.

Тус ажахыда иимэ туг табан хоног бүхэндэ үргэгдэжэ, үйлэдбэридөө эрхим амжалта туйлагшадай нэрэ, обогууд самбарта бэшэгдэнэ.

һаалишан А. Рассадина январь һарада үнеэн бүриһөө 197 килограмм һү һаагаа. Энэнь совхоз дотор туйлагдаһан эрхим дүн болоно. Дүршэлтэй хонишон Л. Краснопеев январь һарада зуун эхэ хонин бүриһөө 69 хурьга абаа. Тугалшан А. Дунаева даажа абаһан 52 тугалайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 540 граммаар нэмээжэ шадаһан.

Малшан И. Яковлев гүүртынгээ 117 хашарагһаа дунда зэргээр 17 центнер нэмэлтэ шэгнүүр абаһан байха юм.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хоринн аймаг.

ТҮРҮҮ ҮХЭРШЭДЭЙ НЭГЭН

Албанай хэрэгээр нютагайнгаа колхоз, совхозуудаар ябахадаа ажалша бүхэриг хүнүүдээр уулзажа, тэдэнэй туйлаһан амжалтаарнь омгорхон баясамаар байдаг. һаяхан Саянанай совхозой отделенинүүдээр ябажа, үнинэй танил Сэнраб Хобаракович Молоновтой золгобоб. Нютагайнь зон юундэшьеб тэрэниие Володя гэжэ нэрлэдэг. Володиингоо ажабайдал тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэхэ хүсэлэнтэйб.

Сэнраб Хобаракович нютагаа нугадаа дүй дүршэлтэй механизатор, үхэршэн гэжэ суурхадаг болоһоор үнинэй. Сэнраб даажа абаһан малайнгаа шэгнүүр сүүдхын туршада килограммаар нэмээжэ абаха уялгаяа үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадабаряа гаргадаг малшадай нэгэн юм. Үбэлдөө, эртэ хабартаа отделениингээ моришоноор хүдэлдэг байна. Хадын ногоонной бултайжа захаламсаар зуу гаран үхэр даажа абаад, хэдэн һарын туршада холын бэлшээридэ гаргадаг заншалтай.

Нёдондо жэлдэ Сэнраб Хобаракович Молонов холын бэлшээридэ 142 хашараг абажа гараһан. Шэмэтэй ногоондо үхэрнүүдээ һайнаар бэлшээн таргалуулһанай ашаар тус бүриинь сүүдхын туршада 1100 граммаар нэмээжэ, ажахы соогоо түрүү зэргэдэ гараа.

— Хаһа сагтань бэлшээриеэ һэлгэжэ, малаа адуулхада һайн байдаг гээшэ. Даажа абаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандаад байбал, хэзээшье хараалһанаа дүүргэжэ шадахаш,— гэжэ ажахын түрүү үхэршэдэй нэгэн нүхэр Молонов мантай уулзахадаа хөөрэбэ.

Ажалдаа амжалта туйлаһанайнь түлөө совхозой дирекци, партком Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр оло дахин шагнаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр нүхэр Молонов аймаг соогоо эрхимлэжэ, тэрэнэй дүрэ зураг Хүндэлэлэй самбарта гаргагданхай. Дүй дүршэлтэй үхэршэдэй нэгэн мүнөө зундаа шахамалнуудые абажа, холын бэлшээридэ гараха зорилготой юм.

И. ФЕДОРОВ.

Түнхэнэй аймаг

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ ГЭШҮҮДТЭ, ПОЛИТБЮРОГОЙ ГЭШҮҮНДЭ КАНДИДАДУУДТА, КПСС-эй ЦК-гай СЕКРЕТАРЬНАРТА ПАРТИЙНА БИЛЕДҮҮД БАРЮУЛАГДАБА

Партийна организацинуудта партийна билетүүд барюулагдажа байна. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдтэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадуудта, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнарта партийна билетүүд барюулагдаба.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

ГОЁ ҺАЙХАНДА ДУРАТАЙГААР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ АСУУДАЛНУУД ЗҮБШЭЛЭГДЭНЭ

Ленинградай һургуулинуудай һурагшадые, техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудай һурагшадые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие РСФСР-эй Верховно Соведэй арадай гэгээрэлэй, эрдэм наукын ба соёл культурын талаар комисси депутат А. П. Филатовай түрүүлэлгэ доро мартын 2-то зүбшэлһэн байна. Ленинградай городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. П. Бойковагай элидхэлые, депутат Ф. Я. Сизовой нэмэлтэ элидхэлые депутадууд зүбшэлбэ.

һурагшадые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ талаар Ленинградта ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ гэжэ тэмдэглэгдээ. Энэ шухала хэрэгтэ гүрэнэй ба нийтын эмхинүүдэй хүсэ шадалые элсүүлэн хабаадуулха уряатай городской совет Ленгорисполкомой соёл культурын гол захиргаанай дэргэдэ байгуулагдаһан байгаа. Районно соведүүд тэрэнэй филиалнууд болодог юм. Үхибүүдые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ музейнүүдэй, паркнуудай, клубуудай, элдэб эмхи зургаануудай, эмхинүүдэй ажал ябуулгые соведүүд саг үргэлжэ хинан шалгажа байдаг.

Нийтэ городой заншалта һайндэрнүүдые — «Түрүүшын хонхо», «Хүүгэдэй хүгжэмэй недели», «Улаан далбаганууд» ба бусад һайндэрнүүдые эмхидхэн үнгэргэлгэдэ гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ соведүүдэй үүргэ илангаяа ехэ юм. Энэ талаар Ленинградай һургуулинууд баян дүй дүршэлтэй болонхой. Коммунис һайн һайхан абари зан, хүсэл эрмэлзэл һурагшадта хүмүүжүүлэн бүридүүлхэ хэрэгтэ багшанар бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа элсүүлһэн байна. Олохон һургуулинуудта, техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудта литературын, хүгжэмэй, уран зурагай хэшээлнүүд һонирхолтойгоор, удха түгэлдэрөөр үнгэргэгдэдэг. Классһаа болон һургуулиһаа гадуурхи хүдэлмэри багашуулые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ горитой үүргэ дүүргэнэ. Хүүгэдэй ба эдиршүүлэй уран бэлигтэнэй недели, ойн баярай выставкэнүүд һурагшадые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлгэдэ үргэнөөр алдаршанхай.

Ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ Ленинградай театрнууд, музейнүүд, һургуулинууд ехэ туһа нэмэри хэнэ. Гансал ород арадай музейдэ мянга гаран һурагшад ябажа, уран зураашадай ажал хүдэлмэри, намтар шудалдаг байха юм. һурагшадай 5500 бүлэгүүд нёдондо жэл Эрмитаждa орожо хараһан байгаа. Хүгжэмтэ театрнууд, консерваториин оперно студи багашуулай дура татанхай.

Ленинградай һургуулинуудай уран һайханай бүлгэмэй коллективүүдэй хүдэлмэри элдэб янзын, олоной хабаадалгатай байһаараа шалгарна гэжэ депутадууд З. И. Кулакова, Л. А. Землянщикова, М. В. Филиппова болон бусад элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглээ. А. А. Ждановай нэрэмжэтэ пионернүүдэй ордоной уран һайханай кружогуудта 2 мянга гаран һурагшад ябадаг байна. 120 мянга гаран үхибүүд уран һайханай бүлгэмэй кружогуудта хабаадана. Кружогуудые хүтэлбэрилдэг 600 гаран багша һургуулиһаа гадуурхи эмхи зургаануудта тэдээнтэй ажал ябуулдаг. Патриотизмын, интернационализмын үндэр мэдэрэлтэйгээр үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри юрэнхы эрдэмэй, уран зурагай һургуулинуудта, техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудта үргэнөөр ябуулагдана. һүүлэй үедэ һурагшадые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гүрэнэй библиотекэнүүд нилээд ехэ амжалта туйлаа.

Элдэб кружогуудта, спортын секцинүүдтэ, уран һайханай бүлгэмүүдтэ, аяншалгануудта һурагшад хабаадахадаа, ёһо гурим эбдэдэггүй байна гэжэ депутадууд тэмдэглээ. һүүлэй жэлнүүдтэ Ленинградай һургуулинуудта һурагшадай һуралсал эли бодо һайжарһан байна. Ерээдүйн хүдэлмэришэдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ албан зургаануудые, соёлой эмхи зургаануудые хабаадуулха хэрэг һайнаар табигданхай. Техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудые соёлой эмхинүүд шефтээ абан...

Гэхэтэй хамта, зарим һургуулинууд, техническэ мэргэжэл олгохо һургуулинууд дэлхэйн ба Эсэгэ ороной соёл культурын туйлай ехэ гуламта болохо Ленинград хотын баян, ехэ арга боломжо һурагшадые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Гоё һайханда дуратайгаар һурагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэг саашадань һайжаруулха шухала гэжэ депутадууд тэмдэглээ.

Комисси тогтоол баталан абахадаа, гоё һайханда дуратайгаар һурагшадые, техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудай һурагшадые хүмүүжүүлгын байдал тухай, һурагшадые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгые эрхилхэ соведүүдые байгуулха тухай асуудал хаража үзэхыень автономито республиканууда Министрнүүдэй Соведүүдтэ, хизаарай, областной Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ, ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведүүдтэ зуураалаа. Тиихэдээ ленинградайхидай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэхыень дурадхаһан байна. РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствэдэ, РСФСР-эй Культурын министерствэдэ, техническэ мэргэжэл олгохо талаар Россиин Федерациин Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедтэ тааараха зууршалганууд үгтэбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо О. П. Колчина комиссиин хүдэлмэридэ хабаадаа.

(ТАСС).

...ртийна ажабайдал: документнүүдые һэлгэлгэ боложо байна

...ЖАЛ ХЭРЭГЭЭРЭЭ ...АРЮУЛХААР

...ийна документнүүдые ...Баргажанай аймагай ...ийна организацинуудта ...Карл Марксын нэрэм... ...колхозой партийна эхин ...ци байгуулагдаһаар ...ынь болобо. Баргажан ...анха түрүүн тогто... ...коммунистнүүдай энэ нэ... ...мүнөө аймаг соогоо ...томо парторганизацинуу... ...нэгэн болонхой. Эндэһээ ...рилхы олон хүдэлмэри... ...эрдэм һургуули ехэтэй ...элтэд урган гараа. ...шье нилээд бэхижээ, ...мал ажалай продукт... ...ехээр абадаг, гүрэн... ...удалдадаг, экономическа ...бэхижэнги колхоз ...ой.

...лхозой партийна эхин ...ци 120 гаран коммуу... ...үүдһаа бүридэнэ. Тэдэ... ...урбаниинь партийна до... ...нүүдые һэлгэжэ эхил... ...түрүүшын үдэр КПСС... ...комдо ... ригдажа, пар... ...шэнэ билет абаха зол ...й байшоо. Тэдэнэрнай ...? Республикын суу... ...нэгэн, Ленинэй ... ВЛКСМ-эй XVI съез... ...т, сомоной Соведэй ...О. Э. Сангадиева тэ... ...нэгэниинь болоно.. Энэ ажалша бэрхэ малшан нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө 113 хурьга абажа түлжүүлһэн, толгой бүриһөөнь 4 килограмм 260 грамм нооһо хайшалжа абаһан байна. Юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ тэрэнэй бэелүүлхэ зорилго баһал ехэ.

Партийна шэнэ билет гартаа бариад байха үедөө саашадаа бүри һайнаар, габшагайгаар хүдэлхэ, партиин хэрэгтэ хододоо үнэн сэхэ байхаб гэжэ үгэеэ үгэһэн байха юм.

Нёдондо үнеэн бүриһөө 2900 гаран килограмм һү һааһан аймагай эрхим һаалишан Ц.-Б. Дашиева партийна шэнэ билет мүн абаба. 1973 ондо — гурбадугаар шиидхэхы, жэлдэ үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа гурба мянганда хүргэхэ уялгатай. Хорин жэлэй туршада һаалишанаар хүдэлжэ ябаһан дүй дүршэлөөр баян болоһон энэ малшан коммунист хэлэһэндээ хүрэхэ, зориһоноо бэелүүлхэнь лаб бата.

Колхозой автогаражай механик А. Р. Гармаев энэ үдэр хоёр нүхэдтэеэ суг Ленин багшын дүрэ зурагтай партийна шэнэ билет абаха байһандаа баһал ехэ зол хубитай.

Манай корр.

Түл абалгын ябасые шалганабди

ХОНХОЛЫН ХОНИШОД ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭХӨӨР

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой хонишод бүхэсоюзна мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, зуун эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга, хонин бүхэнһөө 3,5 килограмм нооһо абаха гэһэн уялга абаһан бэлэй. Энэ ажахын хонишод аймаг соогоо эгээн түрүүлэн хурьгадые абажа захалһан юм. Тиимэһээ эндэ түл абалга шиидхэхы шатадаа оронхой. һүүлэй байдалаар Хонхолын хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө 70 хурьга абаад байна.

Бидэ һаяхан тус колхозой хэдэн отарануудаар ябажа, хэр зэргэ түл абтажа байнаб, ажахын хонишодто абаһан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо бии гү гэжэ шалгабабди.

Колхозой эхэ хонидой 12 отарада 8000 хонид харууһалагдадаг. Февралиин 21-нэй байдалаар ажахыдэ 5.628 толгой хурьган абтаад, тобир тарганаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Үдэр бүри зуу гаран хурьган абтана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хонинһоо 102 хурьга, хонин бүриһөө 3,3 килограмм нооһо абажа, хурьган бүхэнөө 22.3 килограмм шэгнүүртэйгээр илгаад, колхозойнгоо чемпион болоһон П. С. Митрофановай отарада хүрэбэбди.

—668 хонидые дүрбэн хүн харууһалнабди. Зуун хониннһоо зуун хурьга, хонин бүхэнһөө 3,5 килограмм нооһо абаха гэһэн уялгаяа заатагүй дүүргэхэ байхабди. Үдэр бүри арбаад хурьган абтана. 25 эхир хурьгатайбди. Нэгэшье хурьган гарзалаагүй, — гээд, ахалагша хонишон Петр Савельевич хөөрэнэ.

Хонишодой ажал хүдэлмэритэй танилсахада абаһан уялгаяа бодотоор дүүргэжэ шадаха гэжэ этигэмээр. Байра байдалынь дарагар һайн. Ёһотойл хүдэлмэришэ хүнүүд эндэ ажалладаг гэжэ мэдэхээр. Газаань ойроо хүргэгдөөгүй гурбан һүри жэрылдэжэ харагдана. Мүн саананань зуугаад центнер һолоомон буулгагданхай. Манай ябаһан үдэр хонишод 562 хурьгатай болоод байгаа гэхэ гү, али зуун эхэ хониннһоо 85 хурьган абтаһан юм. Түлжүүлэгдэһэн хурьгадай, эхэ хонидой хүшэ тамир һайн. Хонин бүхэндэ 500 грамм үбһэн, хэршэгдэһэн һолоомон, 300 грамм талхантай холигдожо нарһанай шэлбүүһэн, минеральна тэжээл, бүлеэдүүлэгдэһэн уһан үгтэнэ.

Ажалайнгаа һүүлээр алтайгаар амарха эрхэ байдал хонишодто бии. Гэр соонь дулаан, сэбэр, телевизор, радиоприёмнигшье тодхогдонхой. Газетэ, журнал, ном саг соогоо асарагдана. Хонишоной буланда тэжээлэй рацион, хүдэлмэриин гурим, абаһан социалис уялга, хэнтэй мүрысэдэг тухай хэлсээн гоёор шэмэглэгдэнхэй. Тус бригадынхид үнинэй хонишон И. Т. Варфоломеевэй отарада ажалладаг хонишодтой мүрысэнэ. Түл абалгын эхинһээ хойшо бэе бэедээ ябалсаа гүт гэжэ һонирхоходомнай, ябалсажа байдагбди. Уржадэр хурьгашан Ирина Савельевамнай тэндэ ошожо, ажалтайнь танилсаад ерээ һэн. 500-гаад хурьгатай болоод байна. Гарза үгы. Мартын нэгэндэ нэгэниинь манайда айлшаажа. түрүүшын дүн гаргалсаха гээд, ахалагша хонишодой туһамаршан Н. А Митрофанов харюусаба.

Сангурайка гэжэ газарта һуурижаһан ахалагша хонишон П. Ф. Мальцевай отарада ажалладаг хонишод харюусалгатай хаһа согоо эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана гэжэ хэлэхын аргагүй. Эндэ ерэхэдэмнай ахалагша хонишон үгы, гэртээ ябашаһан байба. Ямар хэрэгээр гэртээ ошоһыень хонишод мэдэнэгүй. Хони, хурьгадайнь хүшэ тамир тиимэшье һайн гэхын аргагүй. 650 хони табан хүн харууһална. Хонидынь түрүүшынхеэ хурьгалха юм. Зуун эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга абаха гэһэн уялгатай. Манай ябаһан үдэр зуун эхэ хонин бүриһөө 76 хурьган абтаад байгаа һэн. Байра соонь шингтэй, үнэртэй. Январьһаа хойшо отарадань 5 эхэ хонин, 3 хурьган гарзалаа. Тиихэдэ 8 хурьган үхэһэн гараа. Шалтагааниинь — үлбэр туранхайһаа. 90 центнер үбһэтэй, хэдыхэн центнер һолоомотой. Бии байһан тэжээлээ хайхарамжагүйгөөр гаргашална. Отарадань гурбан морин бии. Тэдэнь талха таряанай зүйл дуран соогоо эдинэ. Манай ябахада хонидто гэжэ асарагдаһан обеёс дээрэ хоёр мориниинь һула табяатай садашанхай, гэшхэжэ байба. Хайран тэжээлээ хонидтоо үгэнгүй моридто юундэ гэшхүүлжэ байнабта гэжэ асуухадамнай, мүнөө шахажа таргалуулаагүй һаа, хабартаа хонидоо ябагаар адуулха һэн гүбди» гэжэ харюусанад. Тиихэдэ гурбадахи мориниинь үбһэндэ табяатай байха юм.

Абаһан уялгаяа дүүргэхэ тушаа хонишод эрмэлзэнэшьегүй. Түсэб-уялгаяа дүүргэ, болишье хамаагүй. Нэмэлтэ түлбэриие жэлэй түгэсхэлдэ колхознай үгэдэггүй юм гээд хэлэнэд. Түрүүшынхеэ хурьгалһан хонидой түл жаахануud, туранхай байдаг гэжэ мэдээжэ. Гансал һайн харууһанай оролдосын ашаар томо болодог. Харин хонишодой иимэ эдэбхи үүсхэлгүйгөөр ажалдаа хандахадань хабарай хагсуу хүйтэндэ эдэ хурьгадынь олоороо гарзалжа магад.

И. М. Лаптев, М. Н. Козлов, С. С. Будниковай отарануудта ажал хүдэлмэринь яһала һайн. Ажахын хонишодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ И. М. Лаптевай бригадынхид түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр зуун эхэ хонин бүриһөө 87 хурьга абаад байна. Нэгэшье толгой гарзалаагүй. Ажахын эхэ хонидой 12 отарын гансал П. Ф. Мальцевай отарада гарза бии. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө эндэ 900 хурьган олон абтаад, тобир тарганаар түлжүүлэгдэжэ байнхай.

Хонхолын хонишод шиидхэхы гурбадахи жэлдэ абаһан уялгаяа бодотоор дүүргэжэ шадаха дүүрэн арга боломжотой гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Гансал Мальцевай отарада туһаламжа хэрэгтэй. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, зооветмэргэжэлтэд тус отарын хонишодой гомдол зүбөөр шиидхэжэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха, харюусалгыень дээшэлүүлхэ бээз гэжэ найдагдана.

Н. САНТУЕВ.
арадай хиналтын аймагай комитедэй гэшүүн, аймсоведэй депутат;

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

Партийна ажабайдал

ҮНЭН ҮГЭ ҮРЭ ЕХЭТЭЙ

«Түл абалгын түлэг үедэ манай колхозой түрүү хонишодой нэгэн Цыден-Дамба Абидуевичай ажал хүдэлмэритэйнь танилсахаа ерээб. Ажалай ехэ байбашье, нүхэр Дагбаев омог хүхюун, мүнөө байһан байдал, саашанхи зорилго тухайгаа тон зохидоор, һонирхомоор хөөрэжэ үгэбэ. Залуу басагад Соёлмаа, Чимит-Ханда гэгшэдые ажалайнгаа баян дүй дүршэлдэ һургажа байһаниинь угаа һайшаалтай. Энэ эбтэй ажалша бүлэ бүри ехэ амжалтатайгаар, Буряад оронойнгоо байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе угтажа, колхозоо суурхуулхыень хүсэе!»

Ц. НОМТОЕВ.

Үльдэргын эрхим малшан нүхэр Дагбаевтанай «хонишоной булан» соо байдаг дэбтэрнүүдэй нэгэндэ эдэ мүрнүүдэй бэшээтэй байхыень бүри һая уншааб. Социалис Ажалай Герой Цокто Номтоев эндэ ябахадаа гансахан энэ тэмдэглэлээр хэрэгээ хизаарлаа бэшэ. Хүндэтэ хонишодтойгоо уулзахадаа тэдэнэй һонирхоһон олон асуудалаар нилээд хөөрэлдэжэ тараһан байна. Гол түлэб КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй дүнгүүд тухай, мүн ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэр тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр зугаалжа, ажалша нүхэдөө ехэл һонирхуулаа юм.

Иимэ хөөрэлдөөнүүд һүүлэй үедэ «Коммунизм» колхозой малшадтай саг үргэлжэ үнгэргэгдэжэ байдаг болонхой. Энэ хүдэлмэриие нютагай эдэбхитэд, нэн түрүүн коммунистнууд колхозойнгоо партийна комитедэй (секретаринь Ц. Д. Галсанов) хүтэлбэри доро ябуулна. Һүүлэй үедэ, илангаяа КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй, РСФСР-эй Верховно Соведэй баярай хамтын суглаан дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл болон тэрэнэй бусад материалнуудай гүн удхые ажалшадта тайбарилан ойлгуулха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ асуудалаар политинформаторнууд, агитаторнууд гарагай табанай үдэр бүхэндэ малшадтаа ошожо, лекци уншана, хөөрэлдөө үнгэргэнэ, элидхэл хэнэ. Үльдэргын дунда һургуулиин һурагшадай хүсөөр концерт табигдана. Тиихэдээ эндэхид уридшалан табигдаһан графигай ёһоор дүрбэн тээшээ — Хуһан-Хушуун, Булам, Баруун Үльдэргэ, Харгааһата гэжэ малшадай олоороо ажаһуудаг газарнуудта дүрбэн бүлэг боложо хубаараад ошодог юм. Үнгэрһэн хоёр һарын туршада иигэжэ 18 дахин малшадта хүрэжэ ерээ. Тэдэнэр ойн баярай хамтын заседаниин материалнуудтай ажалшадаа танилсуулха зуураа, һүүлэй һонин тушаа тогтодог, малшадай байдалаар һонирходог, мүрысөөнэй ябасын дүнгүүдые согсолжо, хөөрэлдөө эмхидхэдэг, хэнэй ямар зэргээр ажаллажа байһан тухай зугаа үүсхэдэг байна. Эдэ бүгэдэнь хонишод, һаалишадай урма зориг бадаруулжа, ажалай амжалтада зоригжуулна.

Энээнһээ гадна, колхозой соёлой байшангай дэргэдэ саг үргэлжэ хүдэлдэг лектори байгуулагданхай. Эндэнь соёл сурталай асуудалнуудаар һара бүхэндэ семинар, суглаан болоно байдаг юм. Колхозой агитаторнууд хадаа дунда һургуулиин багша Цырен-Дулма Базаровна Гатыповагай хүтэлбэри доро колхозой түбтэ ажаһуудаг зоной дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэн ябуулна гэжэ тэмдэглэмээр. Агитаторнууд арба-арбан айлнуудые даажа абанхай. Тэндэхи хүнүүдтээ ходо уулзажа, али бүхы асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг гуримтай. Үргэн ниитын дунда политическэ хүдэлмэри үрэ ехэтэйгээр ябуулха хэрэгтэ Үльдэргэ тосхоной арадай музей (даагшань Ж. Р. Сампилов) мүн лэ аша үрэ ехэтэй үүргэ дүүргэдэг. Эндэ орожо һонирхон хараха, уншан ойлгохо юумэнүүд яһала олон даа. Хүн зон таһалгаряагүй ябадагшье, һонирхохын ехээр һонирходогшье.

Колхозой правлени, парткомхадаа мүн харуулан ойлгуулха агитаци һайжаруулха талаар горитой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байнхай. Колхозой шэнэ конторын газаа түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй туршада бэелүүлхэ зорилгонууд уран гоёор шэмэглэн бэшэгдэнхэй, аржыжа харагдаха юм. Үйлэдбэриин, соёл гэгээрэлэй газарнуудта, тэрэшэлэн малшадай томо томо бригада, фермэнүүдтэ манай ороной ажахын коллективэй түйлалта болоод, саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые харуулһан уряанууд, плакадууд бии.

Иигээд тобшолходо, Үльдэргын «Коммунизм» колхоздо үндэр мэдэрэлтэй, сэхэ сэбэр сэдьхэлтэй ажалша бэрхэ шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ зорилгоор ехэ юумэн хэгдэдэг боложо байна.

Иимэрхүү һайн жэшээнүүд Яруунын аймагай бусадшье ажахынуудта үзэгдэнэ.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан тунхаглагдаһан материалнуудые, баярай хамтын суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлые улад зондоо тайлбарилан ойлгуулха талаар горитой удха түгэс хүдэлмэри «Комсомольский» совхозой партийна организаци ябуулжа захаланхай. Партийна комитет (секретарынь М. П. Лазарев) ниитэ-политическэ хүдэлмэриин тусхай түсэб зохёожо баталанхай. Тэдэ материалнуудые тайлбарилха талаар тусхай тематика табигдаһан байна. Энэ асуудалаар лекци, элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдэй саг болзортоо боложо байхын хойноһоо шанга хиналта эмхидхэгдэнхэй. Эндэ зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ хүтэлбэрилхы тушаалтадай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй эдэбхитэйгээр хабаададаг байһаниинь ехэ һайшаалтай. Тэдэнэй тоодо совхозой директор нүхэр Дарханов, парткомой секретарь нүхэр Лазарев, профсоюзэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Батуев, «Знание» бүлгэмэй эхин организациие хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Дагбаев болон бусад оролсоно. Тэдэнэрэй хэһэн лекци, элидхэлнүүдые хаа хаанагүй зон ехэ анхаралтайгаар һонирхон шагнадаг. Эндэхи соёл сурталай эдэбхитэд гансал лекци, элидхэл уншалгада гол анхаралаа хандуулдаг бэшэ, мүн соёл сурталай элдэб хүдэлмэри ябуулдаг юм. Тусхай темэнүүдээр үдэшэнүүдые эмхидхэдэг, лектори, теоретическэ конференци үнгэргэдэг байна. Энээндэнь малшад, залуушуул, үбгэд, хүгшэд, һурагшад олоороо хабаададаг.

Соёл сурталай хүдэлмэри бүхы дээрэнь һайжаруулха, илангаяа ойн баярай һайндэрэй материалнуудые үргэн ниитэдэ гүнзэгыгөөр тайлбарилха талаар яһала ехэ хүдэлмэри, тэрэшэлэн Яруунын совхоздо, «Победа» колхоздо хэгдэнэ. Аймаг дотор дүн дээрэнь абажа харахада, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй баярай суглаан дээрэ хэһэн элидхэл, бэшэ материалнуудые ниитэ зоной дунда гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха гээшэ соёл сурталай шухала зорилго гэжэ партийна эхин организацинууд, партийна комитедүүд тон зүбөөр ойлгоод байна. Партиин райком тус документнүүдые шудалха тухай тусхай хэмжээ ябуулгануудые хараалһан, мүн тематика зохёожо баталһан байхэ юм. Тиигээд политинформатор, агитатор, лектор ба элидхэлшэдтэй хоёр удаа семинар-зүблөө үнгэргөө юм. Тиимэ нэгэ семинар бүри һая, февралиин тэн багаар болоо һэн.

Мүнөө үедэ аймаг дотор ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ 26 агитколлектив, политинформаторнуудай 16 бүлэг, «Знание» бүлгэмэй 13 эхин организаци, 25 хүнһөө бүридэһэн КПСС-эй райкомой штатнабэшэ элидхэлшэд хабаадана. Тиихэдэ саг үргэлжын 11 лектори байгуулагдаад хүдэлмэрилжэ байна. Иигээд байхада ойн баярай хамтын суглаанай материалнуудые хүн зондо ойлгуулха хэрэгтэ 374 агитатор болон политинформаторнууд, 253 лектор болон элидхэлшэд сэхэ хабаадана.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэртэ хабаатай олон документнүүдые улад зондо тайлбарилан ойлгуулха зорилгоор лекци, элидхэл, хөөрэлдөө хэхэһээ гадна, аймагай соёлой эмхинүүд харуулан ойлгуулха агитаци шэнэдхэнэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Гэбэшье зарим тээтүүр үшөөл дутуу дунда зүйлнүүд ушарна. Инсингын совхоздо, «Дружба» колхоздо энэ асуудалда анхарал үшөө багаар хандуулагдаһаар. Зарим партийна комитедүүдэй хараалһан хэмжээ ябуулганууд саг соогоо бэелүүлэгдэнэгүй. Тэрээнһээ уламжалан, холын малшадта хүрэжэ ошогдоногүй. Ушар иимэһээ саашадаа соёл сурталай энэ шухала хүдэлмэриие улам оншотой, дэлисэ ехэтэй, аша үрэтэй болгохо шухала. Иимэ эрилтэ мүнөө үзэл сурталай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана.

Ив. ОЧОРОН,
журналист.

Хяагта городой «Бурятцелинстрой» трестын 466-дахи ПМК-да барилгын долоон бригада бии. Иван Семенович Дубининай даажа ябаһан бригада бэшэнэйнгээ дунда түрүү һуури эзэлнэ. Иван Семенович постройкомой гэшүүн, Хяагтын соведэй депутат юм.

Зураг дээрэ: бригадир Иван Семенович Дубинин.

С. БАЛДУЕВАЙ [illegible]

Колхозой тоосоото һунгалтын суглаан

АРГА БОЛОМЖОНУУДАА ЭЛИРҮҮЛХЭД

Уланай колхозой хамтын суглаанда правлениин тоосоото элидхэл хэһэн түрүүлэгшэ Сергей Ламажапович Гатаповай болон малшад, механизаторнуудай, мүн мэргэжэлтэдэй хэлэһэн үгэнүүдые шагнахада, тус ажахы 1972 оние яһала амжалтатайгаар түгэсхэһэниинь элирээ бэлэй.

— Манай колхоз ССР Союзай байгуулагдаһаар алдарта 50 жэлэй ойн баярта жэлдэ гүрэндэ орооһо таряа худалдаха түсэбөө таба дахин үлүүлээ, үрэһэ хүрэнгынгөө болон ниитынгээ малда эдюулхэ таряа хүсэд хүрэхөөр үлөөжэ абаабди. Мүн Эхэ орондоо нооһо, һү тушааха даабаряа үлүүлэн бэелүүлжэ, урдахи жэлнүүдэйхиһээ 16 процентээр ехэ нооһо, 1600 центнерээр ехэ һү абаһан байнабди. Тиихэдэ хони, малаймнай тоо олошоржо, үхэл гарзань нилээд хороо. Энэ гол түлэб малшад, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй һайнаар ажаллаһанай, мүн үбһэ тэжээлэй урдынхиһаа ехэ бэлэдхэгдэһэнэй аша үрэ гээшэ, — гэжэ элидхэлшэ **С. Гатапов** тэмдэглэбэ.

Үнэндөө Хүнтэйн тарялангай газарые һайнаар, агротехническэ заабариин ёһоор элдүүрилжэ, тариһан ургасаяа эзэн ёһоор харууһалбал, орооһото ургамалай тогтууритай баян ургаса хуряаха байһанаа үгэ хэлэһэн таряашад элирхэйлэн мэдүүлээ. Юуб гэхэдэ, нёдондоной хэды хура бороогүй, ган гасууршье һаань, тус ажахы гектар бүриһөө 14,5 центнер орооһо таряа суглуулаа юм. Тиигэжэ тус колхоз РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг 1500 түхэриг мүнгэн шантайгаар абаһан байна гээшэ.

Иигэжэ һайн ургаса абаха хэрэгтэ колхозой дүй дүршэлтэй механизаторнууд Т. Э. Эрхитуев, Э. Л. Дугаров, Э. Г. Нанзатов, В. И. Бадмаев, главна агроном Б. О. Гармаев гэгшэдэй хубита яһала бии.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ ажахы хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулдаг болоо. Мүн үбэлэй үедэ хонидоо, үбһэ тэжээлээр, талха таряанай зүйлөөр дутаангүй хангажа, үбэлжэлгэеэ эмхитэйгээр үнгэргэхын тула нилээд оролдолго гаргана.

Энэ суглаанда үгэ хэлэһэн колхозой техническэ складые даагша **Б. Будаев** гол түлэб ниитын зөөридэ гамтайгаар хандажа, баялигыень улам арьбадхаха тухай тогтобо. Урдандаа, хоёр ажахы боложо һалахаһаа түрүүн, трактор, машинануудые ашаглаха талаар олон дутагдалнууд үзэгдэдэг бэлэй. Мүнөө амяарлагдаадшье байхадаа эдэ дутагдалнууд бии зандаа. Жэшээлбэл, манай колхозой олохон трактор, автомашина үбэлэй сагта хододоо эбдэржэ, заһабарилгада үни удаан байлгагдана. Ушарынь гэбэл, механизатор, жолоошод даажа абаһан техникэеэ саг соонь һайнаар харууһалангүй, тэрээндээ гамгүйгөөр, һаланаар хандажа эбдэнэ. Хэрбээ автомашина, тракторнуудаа өөрынгөө зөөридэл адляар харууһалбалнь тусхай графигай ёһоор хүдэлгэгдэхэ һэн. Иигэжэ хамтын зөөридэ хайхарамжагүйгөөр хандаһанай уршагһаа холын отара, гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээлынь, талха таряанайнь зүйл саг соогоо асарагдангүй малшад, хонишодой ажалые ходо һаатуулна. Тиимэһээ саашадаа бригадирнууд болон мэргэжэлтэд трактор, автомашинануудаа ашаг ехэтэйгээр хүдэлгэхын тула тэдэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, механизатор бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ уялгатай.

Удаань үгэ абаһан үнинэй жолоошон **Б. Абидуев** нэн түрүүлэн колхозойнгоо автотранспортые һайнаар ашаглажа, залуушуулые трактористын, жолоошоной курсда олоор эльгээхыень дурадх[illegible] бэлнай хабар, нама[illegible]га, хуряалгын үе[illegible] автомашина бүтээсэ[illegible] һалгаряагүй хүдэл[illegible]лэй гэбэ.

Үнэхөөрөөшье һ[illegible] энэ ажахыда малш[illegible]шод олоор дуталда[illegible]хой. Дунда һургу[illegible] гэһэн хүбүүд, басага[illegible]хинь колхоздоо [illegible] техникум, институ[illegible]гү, али городой п[illegible]на предприяти, эм[illegible]нуудта ошожо хүдэ[illegible] Эдэ бүгэдэ тушаа [illegible] **Д. Шагдурова** то[illegible] хэлэжэ, залуушуу[illegible] ойлгуудамжын х[illegible] һулаар ябуулагдада[illegible] жэлһэн байна.

Юһэдэхи табан ж[illegible]дохи жэлые ам[illegible] үнгэргэжэ, 122 мянг[illegible]гэй сэбэр олзо дохо[illegible] Уланай колхоз саа[illegible] ажалаа эрид хүгж[illegible]шэмыень бүри д[illegible] экономикыень б[illegible] тула нэн түрүүлэн [illegible] бэлшээриингээ үрэ[illegible]жаруулха зорилго [illegible] Тиихэдээ эгээл [illegible] ээлжээндэ Хара-Ү[illegible] шээрние үһалагдада[illegible] тула һубаг, ханаз[illegible]тажа, хаалта [illegible] бариха байна. Мүн 2[illegible] газар дошо, дэгн[illegible] бэрлэжэ, Лугшхзан[illegible]тын, Уланай үһалаг[illegible] шалан хүсэдөөр аш[illegible] сэбтэй. Гадна гол ба[illegible]хо сабшалангаа [illegible] нонуудта даалгаж[illegible] болгохо байна. [illegible] сабшалан һайжару[illegible] мэринь жэлэй т[illegible] гаряагүй ябуулагда[illegible]тын малда хүсэд [illegible] 40—45 мянган цен[illegible] хуряагдаха харааta[illegible]

Г. БАД[illegible]
хүдөө б[illegible]
В. ЖИГЖ[illegible]
манай[illegible]

Баргажан.

«Востокцелинмонтаж» трестын 828-дахи оньһожоруулагдаһан нүүдэл колонно Гусиноозерск хотодо байрладаг юм. Эндэхи коллективэй коммунистнууд, партийнабэшэ, мэргэжэлтэд экономико ба үйлэдбэри хүтэлбэрилгын үндэһэ һууринуудые шудалха политическэ кружогто һуралсана. Энэ коллективэй партийна эхин организациин пропагандистаар Дмитрий Игнатьевич Калашников томилогдоһон байгаа. Предприятиин хүтэлбэрилэгшэ пропагандист байхадаа бүрил һайн ха юм.

ЭКОНОМИЧЕСКА ЭРДЭМЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Мэнэ һаяхан тус коллективтэ коммунистнуудай, мүн партийнабэшэ эдэбхитэдэй экономическа һуралсал ямараар эмхидхэгдэнэб, занятинуудынь идейнэ-теоретическэ талааараа хэр зэргэ үнгэргэгдэнэб гэжэ һонирхохо хэрэг гараа һэн. Һуралсалда хамтадаа 18 хүн хабаадана. Кружогой хэшээлнүүд һуралсалай түсэбэй ёһоор, һарадаа 3 дахин алгадгүй болодог. Кружогто ябалсагшад ээлжээгээр хэшээлнүүдээ үнгэргэдэг байба.

Февралиин нэгэ үдэшэ тус предприятиин улаан булан соо ороходомнай, олон зон сугларанхай, хэшээлэй эхилхые хүлеэжэ байбад. Үдэшын долоон саг болобо. Пропагандист Дмитрий Игнатьевич Калашников хэшээлээ эхилбэ.

— «Социалис үйлэдбэриие хүтэлбэрилхэ гол ёһо гуримууд тухай» гэһэн темээр би мүнөө хэшээл үнгэргэхэмни, — гээд, нэгэ залуухан басаган дэбтэрээ дэлгэбэ. Тэрэмнай Лидия Иосифовна Минеева, түсэблэлгын таһагай инженер байгаа.

Нүхэр Минеевае сугларагшад анхаралтайгаар шагнана, дэбтэрнүүдтээ тэмдэглэлнүүдые хэнэ. Тэрэнь ехэ һайшаалтай. Лидия Иосифовна социалис үйлэдбэриие хүтэлбэрилхэ гол ёһо гуримууд тухай хөөрэхэдөө нютагай баримтануудые шадамараар хэрэглэнэ.

— Политическэ ба үйлэдбэриин хүдэлмэриие тэгшэ адляар, зүбөөр ябуулха гээшэ үйлэдбэриин ажал хэрэгые урагшань татаха арга нүхэсэл болоно. Тиимэ дээрэһээ коллективэй партийна организаци, мүн захиргаан адли һайнаар хүдэлмэрилхэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ажалшадай дунда һайнаар ябуулжа, предприятиин ажал хүдэлмэриие урагшатай һайнаар хүтэлбэрилхэ зэргэтэй, — гэжэ хэлэхэ зуураа, нүхэр Минеева партийна организациин хүдэлмэридэ ушардаг зарим тэды дутагдалнууд тухай дурдаад абаһан байна.

Ажал дээрэнь хүнүүдые моральна болон материальна талаар урмашуулха тухай Лидия Иосифовна тогтон хэлээ. Энэ асуудалаар пропагандистын хөөрөө кружогто һуралсагшад ехэ һонирхожо шагнабад. Яахадааб гэхэдэ, энэ талаар предприятиин захиргаан ба партийна организаци ехэ алдуу эндүү гаргадаг байба.

— Теоретическэ талааараа орёо зүйлнүүдые һайса ойлгуулхын, тайлбарилхын тула нютагай баримтануудые, предприятиингаа ажабайдалһаа жэшээнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ онсо удха шанартай, — гэжэ Лидия Иосифовна хөөрэнэ.

Гусиноозерск хотын бусадшье эмхи зургаануудта, мүн предприятинуудта экономическэ һуралсал эмхидхэгдэнхэй. Харин «Востокцелинмонтаж» трестын 828-дахи оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннодо экономическа һуралсал илангаяа һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ тэмдэглэмээр. Нүхэр Д. И. Калашников предприятиингаа ажал хүдэлмэриие хүтэлбэрилхынгөө хажуугаар ажалшадайнгаа дунда пропагандистска хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулна.

Б. ШИРЕТОРОВ.

ПЛЕНУМ БОЛОБО

Буряадай «Знание» бүлгэмэй пленум һаяхан Улаан-Үдэдэ боложо, лекционно пропагандын удхые саашадань һайжаруулха талаар научно-методическа хүдэлмэри дээшэлүүлхэ гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ асуудалаар Буряадай «Знание» бүлгэмэй президиумэй түрүүлэгшэ профессор Л. Е. Элиасов элидхэл хэхэдээ, республикын «Знание» бүлгэмэй жэл соо уншаһан лекци, элидхэлнүүдые дурдаад, тэдэнэй удха шанар тушаа дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Хориин, Улаан-Үдын Советскэ, Хяагтын, Кабанскын, Прибайкалиин аймагуудай научно-методическа секцинүүд һүүлэй үедэ ажал хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулаа. Харин Зэдын, Баргажанай, Бэшүүрэй, Хэжэнгын аймагуудта уншагдадаг лекцинүүдэй удха һанаһанда үшөөл хүрэнэгүй. Ушар иимэһээ ажалшадай дунда ябуулагдадаг лекционно пропагандын удха бүри гүнзэгы, дайшалхы шэнжэ шанартай болгохын тулада лекторнууд, пропагандистнар мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлхэ зэргэтэй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Элидхэл тушаа Хяагтын аймагай «Знание» бүлгэмэй секретарь А. К. Налабордина, профессор Е. Е. Тармаханов, философиин эрдэмэй кандидадууд Г. И. Хилтухин, В. И. Затеев, экономикын эрдэмэй кандидат И. Ф. Шулунов болон бусад үгэ хэлэхэдээ, уншагдаһан лекцинүүдэй тоое үсөөрүүлэнгүй, удхыень эрид һайжаруулха гэжэ тэмдэглээ.

Пленумэй хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша М. М. Гаськов хабаадаа.

Лекционно хүдэлмэри һайжаруулгада зорюулагдаһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри пленум баталан абаа.

О. ЦЫБИКОВ.

Мурманска область. Мончегорскдохи «Североникель» комбинадай ахалагша хайлуулагша Виктор Афанасьевич Меньшиков РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат юм. Наһаараа хэды залуушье һаа Виктор Афанасьевич өөрынгөө орёо хүндэ мэргэжэлэй нюусые гүйсэд мэдэнхэй хүн. Комбинат дээрэ Борис Агапов Виталий Черепенин хоёрой бригадануудай хоорондын социалис мүрысөөн ехэл һонирхон адаглажа байдаг. Энэ мүрысөөндэ Б. Агаповай бригада табадахяа түрүүлжэ гараа. Энэ имагтал ахалагша хайлуулагша В. Меншиковэй хубита байжа болоо.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗОРИҺОНОО БЭЕЛҮҮЛХЭБ

Арбан зургаа наһанһаа түрэл колхозойнгоо һү һаалиин фермэдэ хүдэлжэ эхилээ һэм. Абаһаар намда туғалтай 12 үнеэ даалгажа үгөө һэн. Умсынгөө ганса үнеэ һаадаг байһан би гэнтэ 12 үнеэ харууһалжа захалхадаа, түрүүшээр нилээд ядалдажа эхилээ бэлэйб. Тэрэ үедэ һаалишан бүхэн үнеэдээ һаагаад байдаггүй, мүн үбһыень бэлдэдэг, үһалдаг, туғалнуудаа харууһалдаг байгаа юм. Үглөөнэй үүрһээ үдэшын харанхы болотор ажалладаг һэмди.

Он жэлнүүд үнгэржэ, һаалишад, малшадай ажал үндэһөөрөө хубилаа. Нэгэ бага дүршэлтэйшэг болоходоо ажалдаа амжалта түйлажа захалагдаа ааб даа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозой, мүн аймагайнгаа һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэдэг боложо, жэл бүри амжалта түйлагдана. Үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 килограмм һү һааха социалис уялгаа үлүүлэн дүүргээб. Би мүнөө колхозойнгоо томо фермэнүүдэй нэгэн болохо Таһархайн гүүртэдэ ажалланаб. Бидэ һү ехээр һаахын тула нэн түрүүн ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, тэжээлэйнгээ нөөсэ гүйсэд ашагланабди. Хэрбээ тэжээлээ хайра гамгүйгөөр гаргашалаа һаа, хабартаа хүшэр хүндэ байдалда орогдохо гэжэ малшад һайн мэдэдэг болонхой.

Малдаа тус бүридэнь сүүдхын 2 килограмм үбһэ, 15 килограмм силос, 1 килограмм һолоомо, 1 литр һүндэ 400 грамм талха таряа эдюулнэбди. Дулаан байрада байха үедэнь үнеэдээ үдэртэ 3 дахин эдеэлүүлнэбди. Малай тэжээлэй рациондо кукурузын силос ехэхэн һуури эзэлнэ. Юуб гэхэдэ, силос бусад тэжээлтэй холижо эдюулхэдэ шэмэтэй байдаг. Харин зунай үедэ һайн ногоотой бэлшээридэ үнеэдээ адуулжа, ехэ һү һаахые оролдонобди. Теэд бэлшээримнай тон муу, тойроод ой модон, намаг һужааг юм.

Үнеэнэй дэлэн нидхэрхэдэ, нойтон аршуулаар аршахада, һайнаар эбидэг, һү ехээр үгэдэг юм. Гэхэтэй хамта иимэ эрилтэ наринаар сахиха гээшэ тон шухала гэжэ һанагдана.

Үнеэнэй туғалл[illegible]та һайнаар һааха [illegible] Тэрээндэ дүй дүр[illegible] хэрэгтэй болодог. [illegible]нии даажа абаһан [illegible] барандаа туғаллажа[illegible]ли дээшэлжэ [illegible] Январь һарада үн[illegible] — 273 килограмм [illegible]ла — 261 килограмм [illegible] Үбэлэй һүүл боло[illegible] һааха сагшье, арг[illegible]нуудшье бии.

Мүнөө үбэлэй [illegible] бүриһөө 1500 кил[illegible] һааха зорилгоёо [illegible] хээр ажаллажа ба[illegible]

Д. ДАРБА[illegible]
«Восточные [illegible]
колхозой Та[illegible]
фермын һа[illegible]
Түнхэнэй аймаг.

СЭВ-эй ҮРГЭН ЕХЭ ПРОГРАММА БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй жаран нэгэдэхи заседани Москвадэ болоо. Хэдэ хэдэн асуудалда харюусаха гүйлтатайгаар заседаниин түрүүлэгшэ, ЧССР-эй түлөөлэгшэ нүхэр **Франтишек Гомузда** АПН-эй корреспондент Александр Дробкин хандаһан байна.

СЭВ-эй гүйсэдхэхэ комитедэй жаран нэгэдэхи заседани 1973 ондо болоһон түрүүшын заседани юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ СЭВ-эй хэһэн ажал ябуулгын эгээн лэ шухалань юун гээд Та тоолонобта?

— Харилсаагаа саашадань гүнзэгырүүлхэ, нарижуулан һайжаруулха, социалис ёһоной экономическа холбоогоо хүгжөөхэ үргэн ехэ программа бэелүүлхын тула СЭВ-эй гэшүүн оронууд үнгэрэгшэ жэлдэ ехэ юумэ хээ. Холбооной оньол арга хүгжөөхэ хэдэ хэдэн орёо асуудалнууд саашадаа шэнжэлэгдээ, материальна үйлэдбэриин талаар харилсаанай шэнэ проектнүүд зохёогдоо, олон тоото һанамжа, дурадхалнууд хараалагдаа, тусхайлбал, хамтаараан түсэблэхэ, научна ба техническэ шэнжэлэлтэнүүдые сугтаа хэхэ, үйлэдбэрез тусхай мэргэжэлдэ оруулха, хамжажа ажалладаг болгохо тушаа правительствануудай хоорондын хэлсээнүүд, ажахын ба научно-техническэ организацинуудай хоорсындын договорнууд баталагдаа.

Кубын Республика 1972 ондо Экономическа Харилсан туһалалгын Соведэй гэшүүн болоһониинь мэдээжэ.

Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай амгалан ёһоной политика шууд бэелүүлһэнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ уласхоорондын оршом соо шухала амжалтанууд түйлагдаа. Тиигэжэ Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ амгалан ёһоной гуримшуулга нилээд урагшатайгаар түйлагдаа, политическэ ба экономическа тэгшэ эрхэтэ харилсаан горитойгоор хүгжөө. ГДР-ые улам олон ороной мэдэржэ байһые һаналаа ехээр ханан тэмдэглэхээр.

Дэлхэй дээрэхи ушар байдалай иимээр хүгжэһэниинь, үргэн ехэ программа саашадань бэелүүлгэ СЭВ-эй уласхоорондын нэрэ хүндые бэхижүүлгэдэ туһална. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, бусад оронууд ба уласхоорондын организацинууд СЭВ-тэй харилсаа холбоо байгуулха дуратай боложо байнхай.

Эдэ бүгэдэ бидэнэй үмэнэ шэнэ зорилгонуудые табина; түйлаһан амжалтанууднай үргэн ехэ программа бэелүүлгэдэ шадамараар ба харюусалгатайгаар хандахыемнай бидэниие уялгална.

— **Экономическа харилсаа холбоо хүгжөөлгөөр 1973 ондо ямар гол зорилгонууд табигданаб?**

— Үргэн ехэ программа бэелүүлхэ хүдэлмэриин хэмжээн жэл ерэхэ тудам ехэ боложол байдаг.

XXVI сессиин шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһанай ёһоор 1976—1980 онуудай түсэбүүдые тааралдуулха, мүн холын харааата түсэбүүдые зохёохо зарим шухалын шухала асуудалнуудые тодорхойлхо гээшэ мүнөө жэлдэ СЭВ-эй бүхы органуудай хэхэ ажал ябуулгын гол хубинь болохо байна. Энэ хадаа түсэбэй ёһоор ажаллалгаар харилсаа холбоо байгуулха зорилгоор СЭВ-эй Комитедэй хэдэг хүдэлмэриин удха шанарые харуулна. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ түсэбүүдые тааралдуулха программа Гүйсэдхэхэ Комитедэй мүнөөнэй заседани дээрэ баталагдаһан байна.

СЭВ-эй гэшүүн [illegible] өөһэдынгөө дүн[illegible] ройшье түсэбүүд[illegible]жэ зохёохо, тии[illegible] ба олон талаһаа [illegible] тааралдуулдаг [illegible] дүршэлые хэрэгл[illegible] Түсэблэлгын тал[illegible] саа холбооной ш[illegible]ганууд — эконом[illegible] научно-техническэ [illegible]тые урид харaж[illegible]лолго, экономичес[illegible] учна политикаар [illegible]нүүд, тус тус [illegible]дай, элдэб үйлэд[illegible]

Таниие ямараар ханганаб?

Улаан тугаа алданагүй

...тын трикотаж-ээрэл- ...фабрикын коллектив ... табан жэлэй гур- ...н шиидхэхы жэлэй даа- ... болзорһоонь урид ...хэ гэһэн социалис ... абанхай. Энэ зорил- ... бэелүүлхын тула тус ... худэлмэришэд хэ- ... гэзээнэйхиһээ эдэбхи- ... ажаллана. Халаан ... даабари үлүүлэн ...жэ, һайн шанартай- ... хубсаһа оёхын тула ... бүхэн хаба шадалаа ... Үхибүүдэй, эхэ- ...дэй хубсаһа оёдог ... хүдэлмэришэд социа- ... мүрысөөндэ түрүүлжэ ... Эдэнэр һүүлэй дүр- ... hара соо дамжуулгын ... туг алдангүй абажа ...

— Манай цех соо халаа- ... даабари дүүргэдэггүй ... үгы юм. Бултадаа нэ- ... түлөө, нэгэн булта- ... түлөө гэһэн уряа доро ... үндэр бүтээсэ ..., — гэжэ хубсаһа ... цехэй начальник И. Ф. ... омогорхон хэлэжэ ... hэн.

... соогууранъ ябахадаа ...шодой габшагайгаар ...нь харагдана. Хуб- ... оёдог оньһон машина ... олон тодхогдонхой. За- ... басагад туха сүлөө ... хубсаһа оёжо һуунад.

— Манай цехэй коллектив жэлэйнгээ даабариһаа гадуур 1300 хэһэг гадар хубсаһа оёхоор уялга абаһан юм. Тэрэнээ бэелүүлхын тула бидэнэр халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэжэ байха болонолди даа,— гэжэ Инна Федоровна Крылова үгээ үргэлжэлүүлнэ.

Эндэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Халаан бүриин даабари согсолон гаргагдажа, тусгаар самбар дээрэ бэшэгдэдэг юм байна. Хубсаһа оёгшод хэнэй ямараар хүдэлһэниие һайн мэдээд байна. Тиимэһээл түрүүшүүлэй хойно орохогүй гэжэ бултадаа эрмэлзэнэ бшуу. Коммунис ажалай ударнигууд Мария Суханова, Зоя Жарникова, Надежда Нимаева, Норжима Шагдурова гэгшэд халаан бүриин даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, хододоо һайн шанартайгаар хубсаһа оёдог байна.

Коммунистка Цыренжигмит Ринчинова 13-хи жэлээ тус фабрикада хубсаһа эсхэгшээр хүдэлнэ. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, абаһан уялгаяа дүүргэхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдодог. Олон жэлэй туршада эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, Ленинэй орденоор шагнагдаһан юм. Цыренжигмит Ринчинова энэ үндэр хайра шагналаа үнэн сэхэ ажалаар харюулжа байнхай. Халаанайнгаа даабари 65—70 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Иимэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд хубсаһа оёдог цехтэ олон. Эдэнэр байгша оной түрүүшын хахад жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, «Буряадай АССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ цех» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Хубсаһа оёдог цехэй хүдэлмэришэд байгша оной түрүүшын хоёр һарын даабариһаа гадуур 200 хэһэг гадар хубсаһа оёбо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хубсаһа эсхэгшэ Т. Грындина.

С. БАЛДУЕВАЙ
фототекст.

Таниие ямараар ханганаб?

Олохон дутагдал элирүүлэгдээ

...цинын хүдэлмэрилэг- ...й аймагай конференци ... Мухар-Шэбэртэ боло- ... 1972 оной туршада ажал- ...й элүүр энхые хамгаалха, ... сэбэрые сахиха талаар ...ын хүдэлмэриингөө дүн- ...е согсолон, саашанхи зо- ...нуудаа хараалба. Үнгэр- ...элдэ аймаг дотор эмнэл- ... болон үбшэнһөө һэргы- ...н хүдэлмэри урда жэ- ...һээ нилээд һайжараа. ...иальна баазань нэмээг- ...н амбулатори, фельд- ... пунктнууд шэнээр ба- .... СССР-эй байгуулагда- ... 50 жэлэй ойн хүндэлэл- ...эрһэн бүгэдэ арадай мү- ...ндэ оролсон, тус тустаа ...й уялгануудаа һайнаар ...лжэ шадаһан эмнэлгын ...лмэришэд аймагта олон. ... тус аймаг дотор комму- ... ажалай ударнигай хүндэ- ...э зэргэтэй 86 эмшэлэгшэд .... Эмшэлгын шанар ...раа, орёо нарин оньһон түхеэрэлгээр хангагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагһаа 6 хүн Улаан-Үдэ ошожо, мэргэжэл шадабарла дээшэлүүлээ. Дунда шатын мэргэжэлтэд — фельдшер, акушер, медсестрануудай семинар һара бүри үнгэргэгдэдэг.

Гэбэшье дутагдалнууд үшөөл олон үзэгдэнэ. Энээн тушаа элидхэлшэ, аймагай түбэй больницын главна врач В. Б. Машкинов, үгэ хэлэгшэд сэхэ рууһь шүүмжэлэл хээ.

Аймагай санэпидстанциин главна врач К. Х. Хабитуев, түбэй больницын хүүгэдэй врач В. Б. Жамсаранов, терапевт В. А. Шинтябина гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, аймаг доторнай һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй 14 эмхи зургаан бии. Тэдэ байра байдалынь ариг сэбэрэй эрилтэдэ хүсэд харюусадаггүй. «Эрдэм» совхозой Степной һууриндахи, Мухар-Шэбэр, Суулга тосхонуудай хүүгэдэй саад, яслинуудта ариг сэбэр муугаар сахигдана. Аймагай түбтэ хүүгэдэй сагаан эдеэнэй кухни нээхэ гэһэн эрилтэ 1969 онһоо хойшо табигдана. Теэд энэ асуудал мүнөөшье болотор шиидхэгдэнэгүй.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд отара, фермэнүүд дээрэ хүдэлдэг ажалшадай ажаһуудалай, соёлой, эдеэ хоолой хангамжые һайжаруулха тушаа анхарал һулаар табина. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой отарануудтахи хонишодой гэр байранууд сагаадагдаагүй, үүдэ, сонхонуудынь эбдэрхэй, хүйтэн. Калиновкын, Хара-Шэбэрэй фельдшерскэ пунктнуудые даагшад О. Ванина, А. Киселёв гэгшэд халдабарита үбшэнһөө һэргылэмжын тарилга үхибүүдтэ хээгүй аад, тиимэ тарилга хээбди гэһэн хуурмаг мэдээ аймагай түбэй больницада үгэһэн байха юм. Тэдэнэр холын малшадта ошожо, туһаламжа үзүүлдэггүй.

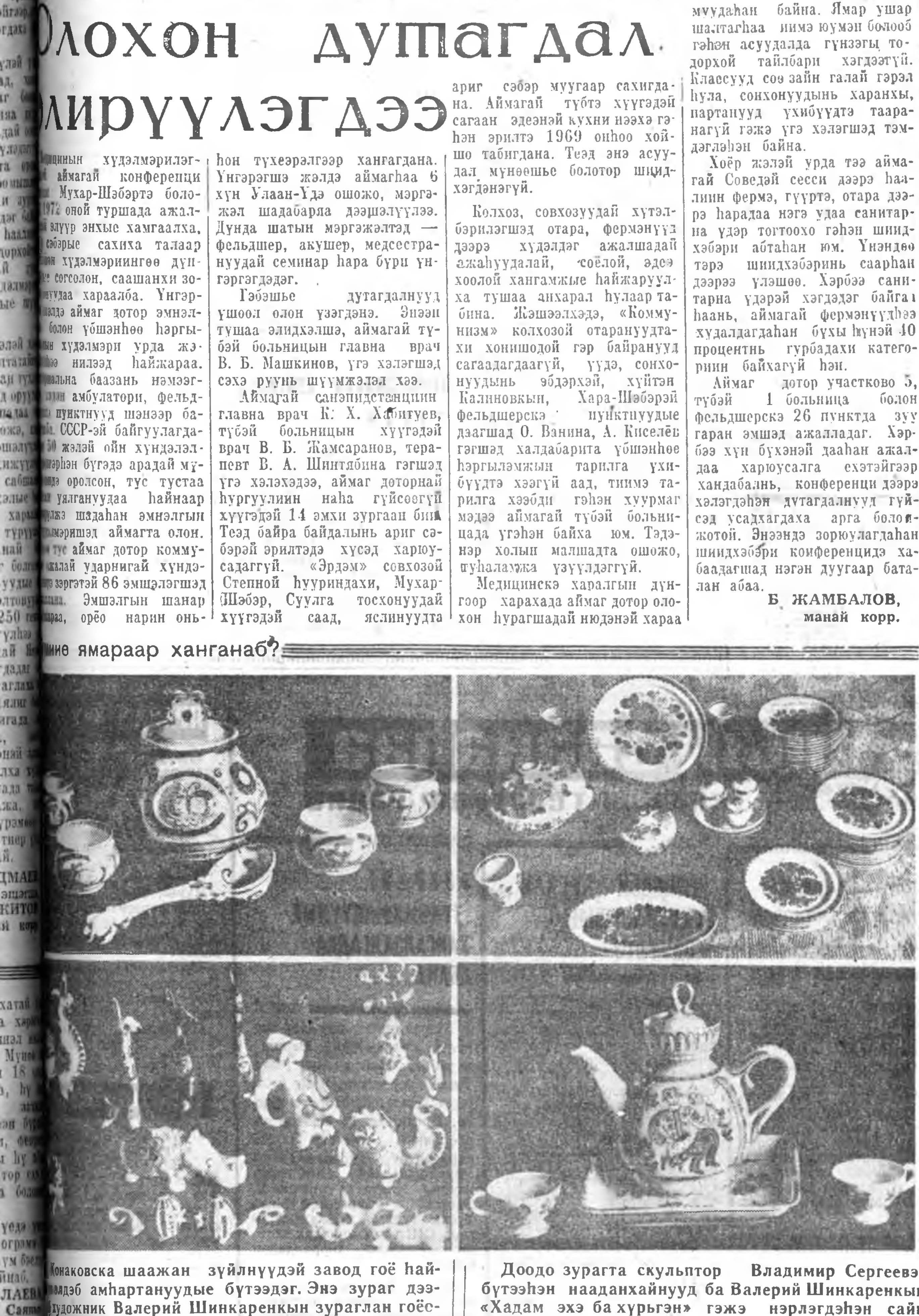
Медицинскэ харалгын дүнгөөр харахада аймаг дотор олохон һурагшадай нюдэнэй хараа муудаһан байна. Ямар ушар шалтагһаа иимэ юумэн болооб гэһэн асуудалда гүнзэгы тодорхой тайлбари хэгдээгүй. Классууд соо зайн галай гэрэл һула, сонхонуудынь харанхы, партанууд үхибүүдтэ таарамагүй гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Хоёр жэлэй урда тээ аймагай Соведэй сесси дээрэ һаалиин фермэ, гүүртэ, отара дээрэ һарадаа нэгэ удаа санитарна үдэр тогтоохо гэһэн шиидхэбэри абтаһан юм. Үнэндөө тэрэ шиидхэбэринь саарһан дээрээ үлэшөө. Хэрбээ санитарна үдэрэй хэгдэдэг байгаа һаань, аймагай фермэнүүдһээ худалдагдаһан бүхы һүнэй 40 процентнь гурбадахи категориин байхагүй һэн.

Аймаг дотор участково 5, түбэй 1 больница болон фельдшерскэ 26 пунктда зуу гаран эмшэд ажалладаг. Хэрбээ хүн бүхэнэй дааһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандабалнь, конференци дээрэ хэлэгдэһэн дутагдалнууд гүйсэд усадхагдаха арга болохотой. Энээндэ зорюулагдаһан шиидхэбэри конференцидэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

Таниие ямараар ханганаб?

Конаковска шаажан зүйлнүүдэй завод гоё һайхан амһартануудые бүтээдэг. Энэ зураг дээрэ художник Валерий Шинкаренкын зураглан гоёһон «Мотылёк» гэжэ комподой амһарта, художник Вячеслав Беляковой гоёон зураглаһан сервиз.

Доодо зурагта скульптор Владимир Сергеевэй бүтээһэн нааданхайнууд ба Валерий Шинкаренкын «Хадам эхэ ба хүрьгэн» гэжэ нэрлэгдэһэн сайн амһарта.

АПН-эй фото.

Улаан-Үдын аймагта

ҺАРЫН ТУРШАДА — КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ

«Коммунизм» колхоз январь һарада 545 центнер үхэрэй мяха гүрэндэ худалдаба. Энэ хадаа түрүүшын кварталай түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо нилээд ехэ болоно. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, таба дахин ехэ болоно бшуу.

Олег Гавриловай даадаг мал шахан таргалуулдаг гүүртын малшад энэ хэрэгтэ хубитаяа нилээд ехээр оруулаа. Владимир Мельгунов, Иван, Виталий Кокоринтон тэрээнтэй сугтаа ажалладаг юм. Тэдэнэр үбһэ тэжээлээ зүбөөр гаргашалдаг, малаа саг соонь уһалдаг байна. Энээнэй ашаар малаа һайнаар таргалуулжа шадаа. Жэшээлхэдэ, 128 толгой эрэ хашарагуудые гүрэндэ тушааһан байна. Мал бүхэнэйнь шагнүүр дунда зэргээр 343 килограмм болоһон байгаа.

Мүнөө Олег Гавриловай бригада түрүүшынхеэ тугаллаха 100 толгой эмэ гунжадые даажа абаба.

ТОШОН ХАЛЯАГДАБА

«Пригородный» совхозой тараашад хабарай тарилгада бэлдэхэ зуураа, түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ ороохо тарянай, үбһэ ногоооной баян ургаса абахын түлөө шадал зэргээрээ оролдоно.

Газар таряалангаа һайнаар уһалаад, уһалууриин техникээр түгэс байбал, баян ургаса ургуулагдаха байна бшуу. Үбэлэй сагта Сотниково горхоной эхиндэ тошон халяаха хүдэлмэри һайнаар ябуулагдаба. Пенсионернүүд Константин Иосифович Каленых, Алексей Гаврилович Макеев гэгшэд эндэ ажаллана. Мүнөө тэдэнэр 70 мянган кубометр тошо халяагаад байна. Эдэ хоёр үбгэжөөл хабар болотор 200 мянган кубометр тошон халяахабди гэжэ үгэеэ үгөө.

Сабшалан болон совхозой саад уһалхада тэдэнэрэй халяаһан тошон хэрэглэгдэхэ байна.

Совхозой механизаторнууд уһалууриин техникые хабарай хүдэлмэридэ бэлдэжэ байна. Уһа сүршэхэ табан түхеэрэлгэ, бүлүүрэй хэдэн станци заһабаридагдажа дүүрэө.

ГҮРЭМЭЛ ХУШАЛТА БЭЛДЭГДЭНЭ

Т. И. Брянскаягай даадаг огородшодой бригада (Калининай нэрэмжэтэ совхозой Дээдэ-Саянтын отделени) овощой баян ургаса ургуулхын тулада габшагайгаар хүдэлжэ эхилбэ. 350 тонно наг шэбхэ парнигтаа зөөжэ гаргаа. Эндэ таба-зургаан эхэнэр хүдэлнэ. И. Н. Антонова, Е. М. Пичугина, М. П. Тимофеева гэгшэд эрхим ажалаараа бүхэдэйнгөө дундаһаа шалгарна.

Дээдэ-Саянтын огородшод һолоомо хулһан хоёрые гүрэжэ, парнигай рамануудые хушахаар бэлдэнэ. Иимэ хушалта түрүүшын хүйтэнһөө рассадануудые найдамтайгаар хамгаалдаг.

ХОЁР ДАХИН ЕХЭ МЯХАН АБТАА

«Маяк» колхозой малшад хүдэлмэридөө шэнэ түрүү арга нэбтэрүүлжэ, нилээд ехэ амжалта туйлана. Байгша оной январьда нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада хоёр дахин ехэ мяхан үйлэдбэрилэгдөө. Гахайнуудтаа хуурайгаар тэжээлынь эдюулдэг болоо.

Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлэй январьда 479 центнер мяхан гүрэндэ худалдагдаһан байгаа һаа, мүнөө жэлэй энэ һарада 825 центнер мяхан гүрэндэ тушаагдаа.

А. НАГАСЛАЕВ.

Түрүү хүн тухай

ХОЛЫН ХҮБҮҮН

Зураглал

ЯМАРШЬЕ хүн гансахан өөрынгөө түлөө бүхы наһаараа хүдэлөө һаа, һүүлэй һүүлдэ суутай эрдэмтэн, уран үгэтэй поэт, ухаа ехэтэй гэгээншье болохо магад. Теэд эгээл һайн һайхан хүсэл бодолтой, агуу ехэ хүн болохо тэрэ хэзээдэшье шадахагүй гэжэ Карл Маркс хэлэдэг байһан.

Үнэхөөрөөл, арад зоной аша туһын түлөө оролдожо, хамтын хэрэгэй түлөө ходол хам оролсон, хүнүүдтэ үнэн сэдьхэлһээ туһалжа ябадаг хүн лэ бодото жаргалаа олодог, айл аймаг, зон нүхэдтөө хүндэтэй байдаг гээшэ ааб даа.

Хаанашье — хото городто гү, али хүдөө нютагташье хүдэлжэ байгаа һаа, тиимэ хүн ажални һонигүй, хашартай болошоо гэжэ гэмэржэ, хүдэлһэн хэбэртэй үдэр үнгэргэжэ заяандаа ябахагүй. Тиимэ хүн врач, багша гү, али малшан, механизатораарша хүдэлэг хамаагүй, шэлэһэн ажалдаа бүхы бэлиг шадабари, хүсэл эрмэлзэлээ зорюулан ябадаг бшуу.

Владимир Андреевич Мельник эгээл тиимэ хүнүүдэй нэгэн гэжэ һанагшаб. Энэ нүхэрнай манай Буряад орондо ерэһээр 30 жэл шахуу хүн зоной элүүр энхые хамгаалха ажалда таһалгаряагүй хүдэлжэ ябана. Энээнэйнгээ хори һайса гаран жэлыень хүдөөгэй амбулатори, пунктнуудта медицинскэ фельдшэрээр ажаллаа. Хаанашье хүдэлхэдөө тэрэ үбшэ хабшанда нэрбэгдэһэн, зобоһон тулиһан хүнүүдтэ али болохоор туһалха, аргатайл һаань, түргэн эмшэлжэ хүл дээрэнь табиха гэжэ бүхы шадалаараа оролдожо ябадаг, энэрхы дулаан сэдьхэлтэй, зөөлэхэн гартай эмшэлэгшэ гэжэ олондо магтаалтай болоһон. Хорёод жэлэй саана нүхэр Мельнигэй хүдэлһэн Зэдын аймагай Бургалтай гү, али Мухар-Шэбэрэй аймагай һутай нютагта ябахада, мүнөөшье тэндэхи зон Владимир Андреевичые үнэн зүрхэнһөө һайн һайхан үгөөр магтан дурдажа, ехэл хүндэлэн хөөрэлдэжэ байдаг агша.

— Та, манай Буряад нютагта хэзээ, хайшан гэжэ ерээ һэмтэ. Тэрээн тухайгаа хөөрэжэ үгыт, — гэжэ нэгэтэ Владимир Андреевичтэ хандабаб.

— Энээн тухай хөөрэхэ болоо һаа, ута юм ааб даа. Заримандаа һанахадаш, ямар нэгэ үльгэр домог, жэгтэй һонин зүүдэн шэнгеэр һанагдадаг юм, — гээд, тэрэ энеэбхилэн хэлэбэ.

...1943 оной зун. Нэгэтэ арадаа багахан үргэбшэтэй, хүүшабар, наранда анган татаһан сэрэгэй хубсаһатай, харгын зузаан тооһондо дарагдаһан ботинкатай хүн Петропавловка тосхонһоо баруулжаа гараад, Бургалтай тээшээ алхалжа ябаа бэлэй.

ТАНИГДААГҮЙ газар дайда, дүтэ нааша айл тосхоншье харагданагүй, моритой, машинатай хүншье дайралданагүй, тооһотой харгын барагдашагүй ута гээшэнь, талада зунай наранай шарахантшье тэнсэлгүй. Тиигэжэ ябатарнь почто зөөдэг мори тэргэтэй хүн хүсэжэ ерээд эсэшэһэн солдадые һуулгажа, Дээдэ Бургалтай хүрэтэр абаашаа һэн.

Энэмнай Владимир Андреевич Мельник байгаа. Тэрэ 1940 ондо Украинын ССР-эй түрэл Винницкэ областьдоо гурбан жэлэй фельдшерско-акушерскэ һургуули дүүргээд, тэндэһээ Улаан-Армиин албанда абтажа, немец фашистнарһаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын шэрүүн хатуу дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ дайсадтай тулалдажа эхилһэн. Санинструктор-сэрэгшэ Мельник түрүүшээр Ленинград шадар, Выборгын хажууда болоһон шанга байлдаануудта хабаадаа. Томо үхэр буугай һомонуудай, бомбын шэхэ дүлиирмэ тэһэрээн, автомат буугай һомонуудай, снарядай түгдэрхэйнүүдэй ашхэрээн, адхараан дундуур ябажа, шархатаһан сэрэгшэдтэ дары туһаламжа хүргэдэг, аргатайл һаань, шархыень түргэн уядаг, нюрган дээрээ үргэжэ ара тээшэнь аюулгүй газарта гаргадаг байгаа. Иигэжэ хэды олон хүнэй ами наһые абараа юм, тэрэ үедэ тэрэниие тоолохо сүлөө байгаагүй бшуу.

— Битнай байлдаанда ехэ баатаршалга гаргажа, суурхаһан сэрэгшэ бэшэб даа. Дайнай юрын лэ солдат ябаһан гээшэб, — гэжэ тэрэ өөр тухайгаа хэлэдэг.

Теэд үнэндөө энэл хүн мэтэ хэдэн миллион юрын сэрэгшэдэй үдэр бүриин хүшэр хүндэ дайшалхы ажалаар, тэдэнэй хара хүлһэн, улаан шуһаар лэ айхабтар хатуу шэрүүн дайнда илалта туйлагдаа ха юм. Тэдэнэй багаханшье габьяа мартагдахагүй. 1942 оной октябрь һарада Старые Руссы хотын дэргэдэ болоһон байлдаанай үедэ тэрэ тон хүндөөр шархатаад, госпитальдо эмшэлүүлжэ байхадаа Буряад ороной хүбүүн Бабу Цыремпиловтэй танилсаба.

— Володя, бидэ хоёршье дахин дайшалхы сэрэгэй зэргэдэ орожо, дайсантай тулалдажа шадахаяа болиболди даа. Шархамнай эдэгээгүй. Ара тала руул эльгээхэнь гээшэ. Ши гэртээ ошожо шадахагүйш, түрэл нютаг — Винницкэ областьшни дайсанай гарта байна ха юм. Минии һүүлдэ шамайе гэртээ табяа һаань, манай нютаг Бургалтай ерээрэй. Гэртэхим шамайе өөрын үри бэеһээ дутуугүйгөөр хүлеэжэ байха, — гэжэ Бабу нүхэрынь захяад ябаа һэн.

ТИИГЭЖЭЛ нарата дулаахан, намжаа сэсэг, үри жэмэстэ сэсэрлигээрээ суурхадаг Украинын хүбүүн аяар холын Буряад орондо хүрэжэ ерээ бшуу.

Нээрээшье холоһоо ерэһэн оройдоо танигдаагүй украин хүбүүе Дээдэ Бургалтайн зон нютагайнгаа хүнэй дайнһаа амиды мэндэ бусажа ерэһэнһээнь өөрэгүйгөөр хүхилдэн, халуун дулаанаар угтаба. Илангаяа фронтдо сугтаа ябаһан нүхэр Бабу Цыремпиловэйнь эжы — Жэгмэд хүгшэн бүришье һаа, ехээр баярлаа даа.

— Битнай хоёр хүбүүдтэй байһан аад, мүнөө гурбан хүбүүдтэй болобсбди. Мүнөө ши минии хүбүүмни болоош,— гэжэ хүгшэн басрай нюлмаса дуһаан байжа хэлэбэ.

Энээниень Владимир Андреевич хэзээдэшье мартадаггүй. Түрүүн өөрөө Жэгмэд хүгшэниие мама гэдэг байгаад, уданшьегүй буряадаар эжы гэжэ нэрлэжэ һураа.

— Ай хөөрхэймни ятараашье турашообши даа. Зүрхэнэйш шарха үбдэнэл ёһотой. Шамайгаа тэбэрүүлхэб даа, — гэжэ тэрэ хүгшэн Володиин дала мүрые зөөлэхэн альгаараа эльбэжэ үзөөд, гимнастёрко самса доро яһанайнь ёрдойлдожо байхада, хайрлан хэлэгшэ бэлэй.

Дайнай үедэ бүхы юумын хомор, хэды бэрхэтэй саг байгаашье һаань, Жэгмэд хүгшэн өөрынгөө түрэһэн Бабу хүбүүнһээ дутуугүйгөөр Володиёо эдеэлүүлхэ гэжэ оролдохо. Үглөө бүри ямаанай тоһолиг шарахан һү хөөрүүлээд лэ уулгадаг һэн. Үбэл болоходо һүниндөө унтангүй һуужа, ноохон бээлэй, оймһо оёжо үгөө. Хүбүүдэйнгээ үмдэжэ ябаһан дэгэл, малгай үгэбэ.

УДАНШЬЕГҮЙ бэеынгээ бараг болоходо Владимир Андреевич тэндэхи Бургалтайн сомоной Соведтэ ошоод, түрүүлэгшэ Б. Н. Тункеевтэ иигэжэ хэлэбэ:

— Эндэхи зон намайе ехэл һайн һайханаар угтаа. Тэрэниинь харюулжа, зондо нэгэ туһатай юумэ хэхэ зэргэтэйб. Энэ амбулаторидо хүдэлөө һаам, яахаб? Юуншье һаа, фельдшер ха юмбиб.

— Ягаа һайн юм. Эндэхи зомнай медицинскэ туһаламжагүй зобожо байна. Аяар гушаад модо Петропавловка ошожо баатай болоно, — гэжэ тэрэнь ехэтэ баярлаба.

— Эндэмнэй амбулатори нээгдэхэнь гэлсэнэ. Сэрэгэй доктор ерээ юм хаш. Ошожо үзүүлхэ байна, — гэлдэжэ, нютагай зон үбгэд, хүгшэд эмшэлүүлхэеэ залгаа ерэдэг болоо.

Түрүүшээр хэлэеэ ойлголсохогүй байжа, бэрхэтэй болодог һэн. Владимир Андреевич буряад хэлэ мэдэхэгүй, нютагай олонхи үбгэд, хүгшэд ород хэлэ ойлгохогүй байгаа һааб даа. «Юун өөдтэй туһалхаб, тэрээндэ үзүүлжэ бэеэ зобооһоной хэрэггүй» — гэлсэхэшье зариман бии һэн. Олон жэлдэ үбшэлһэн, үдэрөө хүлеэхэ тооной болоһон нэгэ эхэнэр эндэ байгаа. Нүхэр Мельник тэрэниие наринаар үзөөд, үбшэниинь тодоруулаад, эмшэлжэ оробо. Тэрэнь хоёр һара болоод хүл дээрээ бодобо. Тиихэдэнь зон бүришье этигэлтэйгээр, «манай доктор» гэлдээд лэ ерэдэг болоо бэлэй. Гансашье Бургалтайн бэшэ, дүтын Гэгээтэ, Оёор, Гэдээн нютагуудһаа үбшэнтэн залгаа ерэдэг байгаа. Үглөөнэй бүрэнхыһөө үдэшын харанхы болотор лэ хүнүүдые үзэдэг һэн.

ЭНЭ НЮТАГТАА арба гаран жэлдэ фельдшерээр хүдэлжэ, үбшэнтэндэ гансахан медицинскэ туһаламжа үзүүлдэг байгаа бэшэ, эриг сэбэрые сахиха, элдэб үбшэнһөө һэргылхэ талаар ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг, лекци хөөрэлдөө үнгэргэдэг байгаа. Тэрэ уһан буряад хэлээр хүн зоной дунда хөөрэлдөө үнгэргэжэ, нютагайхиниие ехэтэ баясуулдаг болоо бэлэй. Удаань Зэдын аймагай Оёор, һүүлдэнь Мухар-Шэбэрэй аймагай һутай нютагуудта баһал олон жэлдэ ажаллаа. Мүнөө һүүлэй үедэ Улаан-Үдэ хотын мель-комбинадай табадахи больницын дэргэдэхи амбулаториие даагшаар хүдэлнэ. Мүнөөшье Бургалтай нютагайнгаа хүнүүдтэй ходо бэшэг абалсажа, тэдээндэ айлшалжа байдаг. Хөөрэлдэхэдэш, «манай Бургалтай» гээд тэрэ аманһаа унагаахагүй юм.

— Владимир Андреевичтэй хүдэлхэдэ бэедэ ехэ амар даа. Хэзээдэшье уур сухал болежо байхагүй. Үбшэнтэндэшье налархай зөөлэхэнөөр хандадаг, зондоо ехэ хүндэтэй хүн. Манай амбулаториин газар дээрэ таба мянган хүн ажаһуудаг юм. Үдэр бүрил 35—40 үбшэнтэниие үзэжэ гаргадагди. Тэрэнһээ гадна, үдэр бүхэндэ шахуу гэртэнь ошожо, медицинскэ туһаламжа хүргэхэ, ходо эрьежэ байха шухала болоһон үндэр наһатай, хүндөөр үбдэһэн хүнүүдшье бии, — гэжэ тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг медсестра Т. В. Преблотская хэлэнэ.

Олон жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө Владимир Андреевич Мельник хэдэн арбаад Хүндэлэлэй грамотаар, «СССР-эй элүүрые хамгаалгын отличник» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай.

— Екатерина Бардымовна нүхэртэеэ хоюулан иигээд лэ пенсидэ гаража, Туяна Андрюша хоёр ашанараа харааад лэ һууха сагнай дүтэлбэ даа. Теэд бүхы наһаараа хэһэн ажалаа орхёод, баһал миин байгдахагүй юм ааб даа, — гэжэ тэрэ энеэбхилэн хэлэжэ һуугаа һэн.

М. НАМЖИЛОВ.

...элтые хамаатай тала... ...дай сугтаа түсэблэлгэ ан... түрүүн үргэнөөр хэрэг... ...дэхэ. Иимэ шэнэ онол ар... ...ууд үргэн ехэ програм... ...о хараалагданхай. СЭВ- ...албаринуудай саг үргэл... ...н комиссинуудай үмэнэ ...хала зорилгонууд табиг...

...1976—1980 онуудай тү... ...үүдые тааралдуулга хо... ...н хараата түсэб зохёолго... ... нягта холбоотойгоор ...елүүлэгдэхэ.

СЭВ-эй Гүйсэдхэхэ Коми... ...дэй 1973 ондо хэхэ хү... ...мэриин түсэбэй онсо ...нь гэхэдэ, социалис ...оронуудай экономическа хүг... ...элтэдэ тусгаар шухала уд... ...н шанартай зорилгонуудые шиидхэхэ байна. Тусхайлбал, 750 киловольт напряжениитэй электрын элшэ хүсэ дамжуулха утаһа шэжэм хамаатай оронуудай сугтаа татаха тухай хэлсээ баталха, нефть, газ абаха ба дамжуулха түхеэрэлгэнүүдые СССР-эй газар дээрэ хамаатай оронуудай нэмэжэ бариха, атомна электростанцинуудта хэрэгтэй түхеэрэлгэ үйлэдбэрилгые, ашаанай автомобильнуудые гаргалгые хамжаата ба тусхай мэргэжэлтэй болгохо гэхэ мэтэ тухай би хэлэнэб.

— Оршон тойрон байгаалиие хамгаалха асуудал Гүйсэдхэхэ Комитедэй зүбшэн хэлсэһэн тухай хөөрэжэ үгыт.

— Оршон тойрон байгаалиин асуудалнуудта уласхоорондын хэдэн олон организациин тусгаар анхарал хандуулдаг байһаниинь ехэл зүб зүйтэйл даа. Тусхайлбал, энэ [illegible] гүйн ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй зүбшэхэ зүйлнүүд тушаа Совет ороной дурадхалнууд соо оруулагданхай.

Оршон тойрон байгаалиие хамгаалха асуудалнуудаар манай оронуудай олон талаһаа хэдэг хүдэлмэри зуу гаран темэ шиидхэхэ зэргэтэй. Эдэ темэнүүдые шэнжэлэн тодорхойлолгодо СЭВ-эй гэшүүн оронуудай ба СФРЮ-гэй 360 шахуу научно-шэнжэлэлгын, проектно-конструкторска организаци хабаадана.

Оршон тойрон байгаалиие хамгаалха асуудалнуудаар холын хараата программа зохёолго дурсагдаһан хүдэлмэри улам тааруугаар ябуулха, манай оронуудай арадуудта туһатайгаар ашаг үрыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һайнаар нүлөөлхэ байна. Энэ талаар уласхоорондын бүри үргэн харилсаа холбоо байгуулгада тус программа эрхим туһа нэмэри болохо гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди.

— Уласхоорондын ажахын организацинуудые байгуулха гурим ба тэдэнэй ажал ябуулга тухай жэшээтэ дүримүүдые Гүйсэдхэхэ Комитет һайшаагаа. Тэдэнэй удха шанарые, Та ямараар сэгнэхэ байнабта?

— Хамтын предприятинууд уласхоорондын ажахын нэгэдэлнүүд элдэб оронуудай ажахын организацинуудай харилсаа холбооной шэнэ түрүү түхэл янзань болоно. Социалис гүрэнүүдэй оронуунэй хүгжэлтын хэлбэринүүдэй дүримүүдые ба уласхоорондын дүршэлые согсолходо, СЭВ-эй гэшүүн оронуудай юристнүүд социалис харилсаа холбоо хүгжөөлгын онсо өөрэ эрилтэнүүдые анхаралдаа абаһан байха ёһотой. Эдэ худэлмэридэ СССР-эй Наукануудай академиин гүрэнэй ба хуули ёһоной институдай мүн Совет хуулиин научно-шэнжэлэлгын бүхэсоюзна институдай хүдэлмэрилэгшэд ехэ туһа нэмэри оруулаа.

Минии һанамжаар һайн документ тодорхойлон зохёогдоо. Энэ хадаа тус асуудалнуудаар национальна хуулинуудта тааралдуулан, СЭВ-эй гэшүүн оронуудай хамтын предприятинуудые ба уласхоорондын ажахын нэгэдэлнүүдые байгуулха туһатай үндэһэ һуурине бэлэжэ шадаха. Тиихэдэ хамтата дурсагдаһан организацинуудай зарим экономическа эрхэ байдалые шаардахань шиидхэжэ тодорхойлохо хэрэгтэй гэжэ тэмдэглэхээр байна. Тодорхой эрилтэ хэрэглэмжэһээ дулдыдуулан, хамтын предприяти ба нэгэдэлэй эмхидхэгдэхэ байһаниинь ойлгосотой.

СЭВ-эй ээлжээтэ XXVII сессидэ бэлдэхэ тухай хөөрэжэ байгыт?

— Советдэй XXVII сессиин зүбшөөһэ зүйлнүүдые ямараар бэлдэгдэжэ байһые Гүйсэдхэхэ Комитет 61-дэхи заседани дээрээ хаража үзэө. Сессидэ хабаадаха хүнүүдые мүнөө жэлдэ Прагада угтан амаршалхабди гэжэ бидэнэр найданабди.

Үнгэрһэн үе соо СЭВ-эй хэһэн ажал ябуулга, тэрэ тоодо түсэбүүдые тааралдуулга тухай тоосоо шалгаха гадна, машина бүтээлгэ ба хүнгэн промышленностиие хүгжөөхэ асуудалнуудые, тэрэшэлэн оршон тойрон байгаалиие хамгаалха асуудалнуудые сессиин зүбшэн хэлсэлгэдэ тусгаар табихые Гүйсэдхэхэ Комитет дурадхана.

Үргэн ехэ программые ба талаан абтаһанһаа холбоотой хоёр жэлэй турша тэрэниие бэелүүлхэ сэгнэлтэ ба дурсагдаһан томо асуудалнууды хараажа үзэхэ харилсаа холбоо хүгжөөхэ талаар сашаада оролдого хэрэгтэй шэглэл тодорхойлохо. Үндэһэн хүсэл заабаринуудые үгэхэ арга олгохо байна.

(АПН).

ЭДЭНЭР ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАНДА ХАБААДАХАНЬ

«Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө боксоор эхилһэн мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр спортсменүүд хахад финальна нааданда хабаадаха эрхэ олохоор тулалдаба. Субботын үдэр һэн тула боксын наадаар һонирходог дуратайшуул Ленинэй ордено локомотив-вагон заһабарилгын заводой соёлой ордондо багтажа ядатараа суглараһан байна.

Манай командын түлөөлэгшэ—СССР-эй, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй чемпион, Европын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан, уласхоорондын классай мастер Валерий Стрельников энэ үдэрэй наада нээжэ, ордондо сугларагшадые баясуулба. Арһан бээлэйн ёһотой эзэн болоһон Стрельников Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын нүгөөдэ гэшүүн — мастерта кандидат Геннадий Нагаслаевтай наадаа. Нааданай дүршэлтэй болоһон Валеритэй тулалдахаяа рингдэ гараһан Геннадий Нагаслаев нүхэрэйнгөө доботолходо һайн хамгаалга хэжэ байгаад, харагшадай альга ташалгаар угтагдана. Гурбан раундын туршада наадаһан эдэнэрэй дүн гаргахада, доботолго, хамгаалга һайнаар хэжэ байгаад наадаһан Валерий Стрельников шүүжэ гараба.

Удаадахи ээлжээндэ рингдэ гараһан Караганда хотын мастерта кандидат Борис Жахин урда үдэрынь шүүжэ гараһан байгаа. Харин энэ үдэр тэрэ Эрхүүгэй боксер Анатолий Власовта шүүгдэшоо. Мүн урда үдэрынь боксын гоё һайхан техникэ харуулжа байгаад наадаһан Николай Бадмаев (Шэтэ) манай нэгэдэхи разрядтай боксер Виктор Агафоновто диилдэхэ баатай болоо.

Хүнгэн шэгнүүртэн сооһоо Яхадай АССР-эй Николай Кривогорницын, Буряадай АССР-эй Николай Мониев, Батор Жугдуров, Валентин Авдюшев гэгшэд үетэнөө шүүжэ, хахад финальна тулалдаанда хабаадалсаха болоно.

Буряадай АССР-эй түлөөлэгшэд—СССР-эй спортын мастер Павел Федотов нэгэдэхи разрядтай Александр Щербаков, Караганда хотын мастерта кандидат Геннадий Рымбаев, Красноярскын мастерта кандидат Владимир Лалетин гэгшэд 60—63,5 килограммай шэгнүүртэн сооһоо булижа гараһан байна.

— Рингын улаан буланда Москвагай сэрэгэй округой чемпион, мастерта кандидат Александр Саражаков (Красноярск), — гээд соносхоходонь, альга ташалган зэдэлшэнэ. Шэтэһээ ерэһэн мастерта кандидат Пахомов Саражаковтай наадахадаа, дүршэлтэй боксерто яаха аргагүй шүүгдэхэ баатай болоо...

Нааданай гурбадахи үдэр—хахад финальна уулзалга үнгэргэгдөө. Энэ үдэр хамтадаа 28 боксер рингдэ гараһан байна. 46—48 килограммай шэгнүүртэн сооһоо Буряадай АССР-эй боксернууд — СССР-эй спортын мастер Владимир Султумов мастерта кандидат Александр Осокин хоёр айлшаар ерэһэн Караганда хотын, Яхадай АССР-эй мастерта кандидадууд Ержан Жаксабеков, Григорий Афанасьев гэгшэдые очкогоороо булижа, түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха болобо.

Монголой Арадай Республикын нэгэдэхи разрядтай боксер Аюш Жадамбаа манай республикын түлөөлэгшэ Борис Доржиевтай гурбан раундын туршада наадахадаа, тэрэнээ нокдаунда оруулжа, шүүжэ гараба. Эдэнэр 51—54 килограммай шэгнүүртэ наадаһан. Мүн энэ шэгнүүртэ Эрхүүһээ ерэһэн мастер Евгений Путинцевай Караганда хотын эгээл залуу боксер Эрик Асаутаевтай наадахаар гаража ерэхэдэнь, ордондо сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Юуб гэхэдэ, оройдоол 17-той болоһон Эрик түрүүшын үдэр боксын гоё һайхан техникэ харуулжа, эндэ сугларагшадай дунда хүндэтэй болоһон байгаа. Казахай ССР-эй эдиршүүлэй дундаһаа хоёр удаа, 1973 ондо СССР-эй залуушуулай дундаһаа чемпион болоһон Эрик энэ үдэр Эрхүүгэй боксертой наадахадаа, нилээд һайн техникэ харуулбашье, дүршэлтэй боксерто очкогоороо булигдашоо.

Нүгөөдэ — 57—60 килограммай шэгнүүртэнэй дундаһаа манай командын гэшүүд — Захааминһаа ерэһэн Николай Мониев, Улаан-Үдын Валентин Авдюшев гэгшэд шүүжэ гараба. Урда үдэрынь һайнаар наадаһан манай командын түлөөлэгшэ, СССР-эй спортын мастер Павел Федотов энэ үдэр боксын һайн бэлэдхэлтэй мастерта кандидат Геннадий Рымбаевтай (Караганда) наадаһан. Зүгөөр эндэ Павел Федотов нүхэрэйнгөө шанга доботолго арай шамай дабажа, шүүжэ гараһан байна. Красноярскһаа ерэһэн Валентин Лалетин манай Александр Щербаковые зэргоогүй шүүхэдээ, түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха болоо.

63, 5-67 килограммай шэгнүүртэн сооһоо Михаил Карнышев (Буряадай АССР), Александр Саражаков (Красноярск) гэгшэд нүхэдөө шүүжэ, хоорондоо чемпионой нэрэ зэргэ буляалдаха болобо.

Казахай ССР-эй чемпион Владимир Аюпов 1969—1972 онуудай туршада Красноярска хизаарай чемпион ябаһан Евгений Шакутинние шүүжэ гараа. Эдэ хоёр 67—71 килограммай шэгнүүртэ наадаһан юм. Мүн энэ шэгнүүртэ наадахаар Мюнхенэй ринг дээрэ үнгэргэгдэһэн Олимпиин XX нааданда хабаадалсаһан, МНР-эй спортын мастер Дамдинжабын Банди дуудагдаба. Гоё һайхан бэетэй айлшан хүбүүн манай республикын нэгэдэхи разрядтай Гур Нимацыреновые хоёр удаа нокдаунда оруулжа шүүгээ.

Энэ үдэрэй һүүлшын нааданда 71—75 килограммай шэгнүүртэй боксернууд рингдэ гаража, сугларагшадай анхарал татана. Эндэ Караганда хотын мастерта кандидат Борис Кривулин, манай Николай Антонов гэгшэд Красноярскын Владимир Чепик, Эрхүүгэй Алексей Катеков хоёрто оорходоо һайн бэлэдхэлтэй байба.

Үсэгэлдэр үдэшэ орой болотор түгэсхэлэй наадан үнгэргэгдэһэн байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Заводой спортын зал

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой хүдэлмэришэн бүхэнэй табанай нэгэниинь спорттой ханилдаг. Мүнөө заводой 350 хүн «Труд» бүлгэмэй гэшүүд болонхой. Тэдэнэй дунда нийтын инструктор, тренернүүд болон нэгэдэхи разрядтай гушаад спортсменүүд тоологдоно. Заводой электрик Л. Ельцов велосипедээр СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргэһэн. Тиихэдэ токарь С. Чистяков авиамоделеэр һонирходог, слесарь В. Шарапов, технолог А. Запорожский, инженернүүд В. Суходеев, В. Крылов гэгшэд сагаалса буудалгаар спортын мастерта кандидадай нормо дүүргэһэн байха юм. Заводой спортсменүүд һүүлэй үедэ республикын, городой, заводойнгоо дамжуулгын кубок, дипломуудта хүртэһэн байна. Энээнһээ гадна, заводой спортсменүүд баскетболоор республикын, столой теннисээр «Труд» бүлгэмэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь һарада заводой спортсменүүд өөрын спортын залтай боложо, аргагүй баяса һэн. Заводой коллектив уужам һаруул спортын зал өөһэдынгөө хүсөөр барижа, спортсменүүдтээ бэлэглэһэн байгаа.

Бетон, шэлээр баригдаһан спортын энэ зал соо хүндэ, хүнгэн атлетикээр һорёо, мүрысөөнэй, мүн һорилго хэхэ тусхай зал, таһалгануудтай.

Спортын олон зүйлнүүдээр һорёо мүрысөө үнгэргэжэ байха тусхай тренернүүд томилогдонхой. Жэшээнь, үйлэдбэриин гимнастикаар методист В. Орлов баскетболой секци, завкомой түрүүлэгшэ В. Угольников — волейболистнуудай, инженер-технолог А. Запорожский—столой теннисэй секци хүтэлбэрилнэ.

Электросамосвалай жолоошон Александр Андреев штангын мүрысөөндэ бэеэ бэлдэжэ ябадаг. Тэрэ мүнөө спортын нэгэдэхи разрядтай, заводойнгоо штангистнуудай секцине даажа абанхай.

— Мүнөө штангистнуудай секцидэ арбаад хүн ябадаг. Һалар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ мүрысөөндэ бэлдэжэ эхилэнхэйбди, — гэжэ нүхэр Андреев хөөрэнэ.

Заводой спортын залай директор В. Волков иигэжэ нэмэбэ:

— Һүүлэй үедэ заводтоо һур харбалгын, хүүгэдэй гимнастикын секцинүүдтэй болонхойбди. Һаяар үбэлэй спортын зүйлнүүдээр ГТО-гой нормо тушаахаар бэлдэжэ захалан хайбди.

П. КАЗАРИНОВ.

СОЁЛОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СЕМИНАР

Яруунын аймгүйсэдкомой соёлой таһаг ВЛКСМ-эй райкомтой сугтаа соёлой байшангуудай, хүдөөгэй клубуудай болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар үнгэргэбэ.

1972 ондо аймагай соёлой эмхи зургаануудай хэһэн хүдэлмэри тухай, юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ тэдэнэрэй хэхэ зорилгонууд тухай соёлой таһагые даагша В. Н. Данжалов энэ семинар дээрэ мэдээсэһэн байна. Һүүлээрнь семинарта хабаадагшад ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэлөөр андалдаа. Тэдэнэр СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойе хэр үнгэргэһэн, түрэл республикынгаа 50 жэлэй ойдо яажа бэлдэжэ байһан тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ.

Гадна соёлой хүдэлмэрилэгшэд аймагай ажалшадай дунда нэбтэрүүлэгдэһэн шэнэ ёһо заншалтай танилсаба. Буряадай «Наадан» гэжэ һайндэр харуулагдаа.

Семинарай түгэсхэлдэ эндэ сугларһан соёлой хүдэлмэрилэгшэд «Туяана» гэжэ хатарта һураһан, «Уулзатараа баяртай» гэһэн дуу сээжэлдэһэн байха юм.

В. БАЙБОРОДИН.

Эрхим киномеханик

Тамара Ивановна Стрекаловская Байкальск тосхоной ажалшадай дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй юм. Хэдэн жэлэй туршада киномеханигаар ажалладаг нүхэр Стрекаловская тосхонойнгоо ажалшадай сүлөөтэй сагаа һайнаар үнгэргэхынь түлөө оролдожо ябадаг. Тиин клубтаа шэнэ кинофильмүүдэй абтахатай зэргэ тосхонойнгоо үйлсэ гудамжануудаар соносхол гаргадаг, һара бүри ямар киногой абтаха тухай дуулгажа байдаг. Мүн кино харагшадтайгаа хөөрэлдөө, уулзалга үнгэргэхэдөө, абтаһан шэнэ фильмүүдэй удхые тайлбарилжа үгэдэг байна.

Сэхыень хэлэхэдэ, Тамара Ивановна өөрынгөө мэргэжэлдэ дурлаһан хүдэлмэрилэгшэ гэжэ нютагайнь зон дэмы хэлсэдэггүй. Тиимэһээ Тамарa Ивановнагай аймагай киномеханигуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ хододоо түрүү һуури эзэлжэ ябадагынь гайхалгүй юм.

Г. МИХАЛКИНА.

ДРВ. Ханой хото шадарай хүдөө ажахын олохон кооперативууд сэсэг тариха тусхай шэглэлтэй болгогдожо байна. Элдэб үнгэтэй, гоё һайхан сэсэгүүдэй корзинонуудые үргэлжэ басагадые ниислэл хото тээшэ абаашажа харгынууд дээрэ харабала болоно.

ТАСС-ай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ВЬЕТНАМДА АМГАЛАН БАЙДАЛ ХАНГАЛГЫН АША ТУҺАДА

Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээнэй үндэһөөр Парижда зарлагдаһан, Вьетнам тушаа уласхоорондын конференци мартын 2-то хүдэлмэреэ амжалтатайгаар дүүргээ. Парижда баталагдаһан хэлсээе тэмдэглэхэ, Вьетнамдахи дайе зогсоолго, амгалан байдал һэргээлгэ лаблаха, вьетнам арадай национальна гол эрхэнүүдые — тус ороной бэеэ дааһан, сүлөөтэ байдал, нэгэдэл ба территориальна бүрин байлгые хүндэлхэ тодорхой зорилгоор энэ конференци зарлагдаһан байна. Парижда баталагдаһан хэлсээнэй үрэ дүнгүүдые уласхоорондын оршом соо бэхилхэ, бүхы талаарнь бэелүүлхэ хэрэгэй али тухай ехэ удха шанартайда тоологдодог байһые конференцидэ хабаадагшадай бүридэл гэршэлнэ. Хэлсээндэ гар табиһан дүрбэн талынхидһаа гадна, СССР, Франци, Хитад, Великобритани, тэрэшэлэн хиналта ба адаглалга хэхэ уласхоорондын комиссида түлөөлэгдэһэн дүрбэн гүрэн — Польшо, Венгри, Канада ба Индонези конференцидэ хабаадаа. ООН-ой генеральна секретарь Курт Вальдхайм конференцидэ мүн лэ хабаадалсаба.

Вьетнамай асуудалые, илангаа политическэ асуудалнуудые бүхы талаарнь шиидхэлгэ — удаан сагай, орёо хэрэг байхань элитэ. Энэ хэрэгэй эхин лэ табигдаа: ДРВ-дэ эсэргүү дайнай ябуулганууд болюулагдаа, Урда Вьетнамһаа США-гай ба тэрэнэй союзнигуудай сэрэгүүд гаргагдажа, сэрэгэй пленэйхидые андалдан абалсажа байна, Урда Вьетнамай хоёр талынхидай хоорондын зүбшэлэлгэ, хиналта ба адаглалга хэхэ уласхоорондын комиссиин хүдэлмэри эхилэнхэй. Гэхэ зуура, хэлсээ бэелүүлэлгын хэрэг таһалдуулха, түбхын түрүүндэ буудалдаа зогсоолгын гуримуудые эбдэжэ һэдэлгэнүүдэй Сайгондохи захиргаанай зүгһөө ходо гаргагдажа байһан ушар сошордол ба дураа гутаха ябадал үүхэнгүй байха арганьгүй. Урда Вьетнамдахи демократическа хүсэнүүдэй байдал муудхааха гэжэ оролдон, сайгон сэрэгүүд февраль һара соо. Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын мэдэлэй районуудта 12 мянга дахин тухай зэбсэгтэ доботолго хэһэн, тиин Урда Вьетнамда хоёр захиргаанай, хоёр армиин, эдэнэй хинан байсаадаг хоёр зоныг бии байһан тухай хэлсээн дотор мэдэрэгдэһые бүдүүлигээр эбдэһэн байна.

Түс хэлсээе сайгон дахуул засагаархидай эбдэһэнэй түлөө харюусалгые США-һаа зайсуулха гэһэн Вашингтоной засагай газарай түлөөлэгшэдэй һэдэлгэнүүдынь үндэһэ баримтагүй. Тииһээ тиитэрээ ДРВ-гэй харьяата уһанууд, портнууд ба гол мүрэнүүдтэ табигдаһан минэнүүдые хуряан абалгаяа США өөрөө хойшо татажа байна бшуу. Тэрэшэлэн Урда Вьетнамдахи сэрэгэйнгээ баазануудые усадхаха гэжэ хэлсээгээр хараалһан аад, тэдэнээ сайгон армида дамжуулан үгэхэ һэдэлгэ гаргана, Сайгоной засагаархидта буу зэбсэг, һомо хэрэгсэлнүүдые хуули бусаар үгэнэ.

Шэн зоригто тэмсэлэй үндэһөөр туйлаһан илалтынь үрые вьетнам арадһаа буляаха гэһэн эдэ гутамшаг һэдэлгэнүүдэй эсэсэй эсэстэ буруу һүрэ хэнь лабтай. Гэхэ зуура, 1951 оной Женевскэ хэлсээнүүдые Холбоото Штадуудай эбдэһэн харата ябуулгануудые хараада абажа, хархис этэгээдүүдэй аашануудые, Вьетнамые хубаарһан замдань үлөөхэ гэдэг, ороной урда хубиин улад зондо харша ёһо гурим баадхаха гэдэг хорото бодолһоо арсаагүй хархис этэгээдүүдэй бузар аашануудые элирүүлэн зайсуулга — мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала байна.

Вьетнам тушаа уласхоорондын конференциин гаргаһан шиидхэбэринүүд Парижска хэлсээгээ бүхы талынхидай хаһа саг соонь бэелүүлхэ хэрэгтэ туһа хүргэхэ байха гэжэ этигэмээр. «Хэлсээн ба тогтоолнууд бүрин хүндэлэгдэхэ, алдагүй дүүргэгдэхэ ёһотой» гэжэ Вьетнам тушаа уласхоорондын конференциин акт дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

ИРЛАНДИДАХИ ҺУНГАЛТА ТУХАЙ

Премьер-министр Джон Линчэй гэнтэ соносхоһон, февралиин 28-да болзорһоо урид үнгэргэгдэһэн парламентын һунгалта Ирландиин республикадахи засагые мүнөө барижа байгаа Фианна файл гэдэг партиин правительство засагта үлэхэ гү, али правительствада ороогүй партинуудай — Фине галайэ, лейборис партиин түлөөлэгшэй... ридэһэн правительстве... лэглэл тэрэнэй оронд... гү гэһэн асуудал ш... ёһотой байгаа. Мүнөө һ... даһан парламентда ф... файл 144 мандадай ... 69-ые абаа, гэхэ зуур... доторхи ушар байдал эн... вительствын хүсэ нүлө... шадаа улам һуларуулха... тай.

Парламентын этигэ... лөөлэлгын болзорой ... нэгэ жэлэй турша соо ... хаар, энэ дары һунга... лабал, үлүү һайн ... туйлагдаха гэжэ Линч ... нэй парти багсааһан ... ха. Нэгэ жэлэй ... «юрэнхы дэлгүүртэ» ... диин ороһоной һүүлээр ... хэрэгсэлнүүдэй үнэ ... ехээр хүндэрһэнһөө ... лан, һунгагшад бүри ех... раа гутаха бшуу. ... файлшье, правител... ороогүй бусад парти... ехэ баяшуулай тала... гынь мэдээжэ. Эдэ парти... үнэндөө, орон доторхи ... һэн асуудалнуудые: ... үнэ сэн хямдаруулха, ... хүсэ абахаар зоной ... центнь болоһон хүдэлм... дэлгэ зайсуулха зори... дые шиидхэхээр нэгэш... жээ һунгалтын урда тээ... граммануул доторөө ... хаагүй байна.

Ороноо нэгэдүүлхэ ... ороной хойто хубиие—... рые Ирландиһаа тэ... Британиин колонизатор... баадхаһан задаралга ... гэжэ тон олонхи ирлан... дай эрмэлзэдэг байһые... галтын үрэ дүн сэгн... хараада абаха шухала. ... Хойто Ирландидахи ... эрхын түлөө хүдэлөөе та... дэмжэдэг, тэндэхи аха ... тээ тодорхой туһаламжа ... хэ эрилтэ табидаг бай... хэ зуура, Ирландиин зас... хид энэ эрилтые хан... Ольстер тушаа Британи... литикада буулта хэба... гэжэ тоолоод, Ирланди... республиканска армид... гүү хэһээлгэ, мүрдэлгэ... хэнэ.

Энэ ушар һунгалт... дундэ нүлөөлэнгүй бай... ганьгүй. Даб дээрэхи ... нүүдэй ёһоор, Фианна ... гэдэг парти парламе... олонхиис ээлээгүй, ... Джон Линч засаг ... партиин булигдаһые ... Ирландиин хэблэлэй һа... ёһоор, мүнөө Фине гал ... борис партиин түлөөл... һөө бүридэһэн холимо... вительство засаг гарга... хань.

С. ЛОС... (ТАСС)

ХИЛЫН СААНАҺАА
телефон·телеграф·радио

ХАНОЙ

Э б найрамдалай хэрэгэй илалта

ТАСС

«Вьетнамай асуудалаар уласхоорондын конференциин акт хадаа манай арадай, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэгэй асари ехэ шэнэ илалта болоно» — гэжэ «Нян зан» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна секретариин хабаадалгатайгаар арбан хоёр правительствын түлөөлэгшэдэй гар табиһан энэ шухала документ Вьетнамай асуудалаар Парнждахи хэлсээнэй удха шанарые улам дээшэлүүлнэ. Париждахи хэлсээе хэлбэришэгүй бэелүүлхынь тула вьетнам арадай, бүхы дэлхэйн арадуудай тэмсэлдэ политическэ, юридическэ үндэһэ һууринь болоно. Вьетнамай асуудалаар уласхоорондын конференци, тэрээн дээрэ баталагдаһан акт вьетнам арадай үнэн зүб хэрэгые, ажал ябуулгые аха дүү социалис гүрэнүүдэй, дэлхэйн бусад оронуудай дэмжэжэ байһыень гэршэлнэ.

Париждахи хэлсээе, «Вьетнамай асуудалаар уласхоорондын конференциин актые» хэлбэришэгүй, бүрин бэелүүлхээр вьетнам арад эрид шиидэнги гээд статья дотор тэмдэглэгдэнэ.

ПАРИЖ

ВЬЕТНАМ АРАДАЙ ЕХЭ ИЛАЛТА

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикын делегациин толгойлогшо, ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Зуй Чинь, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациин толгойлогшо, Урда Вьетнамай Республикын ВРП-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Тхи Бинь Вьетнамай асуудалаар уласхоорондын конференциин дүнгүүд тухайда ТАСС-ай ба «Правда» газетын тусхай корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэбэ.

Вьетнамай асуудалаар уласхоорондын конференциин акт хадаа вьетнам арадай, Вьетнамай бүхы аха дүүнэрэй, ханинарай ехэ илалта, манай арадай үнэн зүб тэмсэлтэй дэлхэйн арад зоной һанал нэгэтэй байһанай илалта болоно гээд Нгуен Зуй Чинь мэдүүлээ.

«Энэ документ Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээе политическэ, юридическэ талаарнь батална. Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегаци урма баяртай гэжэ мэдүүлхэ байнаб», — гээд Нгуен Тхи Бинь корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ.

Манай тэмсэл Вьетнамдахи дай болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай Парижда баталагдаһан хэлсээнэй туйлагданхай шэнэ шатадаа оробо гээд тэрэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. Мүнөө манай арад амгалан тайбан, сүлөөтэ, демократическа, ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй, һалбаран хүгжэһэн Урда Вьетнамые байгуулха зорилготой.

Париждахи хэлсээе буруу һүргэхые һэдэһэн хархис хүсэнүүдэй, Урда Вьетнамдахи дай жүрөөдэгшэдэй харата муухай аашые Нгуен Тхи Бинь эрид буруушаагаа. Энэ документын баталагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн һарын турша соо Урда Вьетнамда буудалдаан үшөөл зогсоогдоогүй байһаар. США-гай зүгһөө дэмжэгдэһэн сайгон захиргаан энээнэй түлөө харюусаха ёһотой.

Париждахи хэлсээе хэлбэришэгүй бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ гээшэ манай гол шухала зорилго болоно гэжэ Нгуен Тхи Бинь саашадаа мэдүүлбэ. Тэрэнэй бүхы ёһо дүримүүдэй бэелүүлэгдэхын түлөө эрид шууд эрилтэ табинабди.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство. ДРВ-гэй правительство ехэ уялгануудые абажа, Париждахи хэлсээе бэелүүлжэ байнхай.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство Урда Вьетнамай арадай үнэнтэ түлөөлэгшэ мүн. Урда Вьетнамда национальна талаараа үгээ ойлголсолго туйлагдаха ёһотой гэжэ Нгуен Тхи Бинь найдажа байһанаа мэдүүлээ. Манай арадай шууд сэхэ тэмсэл дүүрэн илалта туйлаха байха гэжэ багаар найданабди гээд тэрэ хэлэбэ.

Советскэ Союз болон дэлхэй дээрэхи бүхы ханинарнай манай арадта үнэн зүрхэнэй туһа хүргөө гэжэ һайн мэдэһэн дээрэһээ тэдээндэ баясхалан хүргэнэбди гэжэ Нгуен Тхи Бинь мэдүүлээ.

ХАНОЙ

Сайгон захиргаан Париждахи хэлсээе эбдэнэ

ТАСС

Февралиин 28-да Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын сэрэгэй делегациин толгойлогшын орлогшо Дан Ван Тху дүрбэн талын сэрэгэй хамтын комиссиин заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Вьетнамдахи дай болюулха тухай протоколой 16-дахи статьяе сайгон захиргаан эбдэнэ гэжэ буруушаажа байһанаа мэдүүлээ гээд АПО агентство мэдээсэнэ.

ДРВ-гэй ба РЮВ-эй ВРП-гэй правительствын сэрэгэй делегацинуудай байшангуудые сайгон захиргаан хүреэлжэ, заналта хэһэн, делегацинуудай гэшүүдтэ доботолһон байна гээд Дан Ван Тху тэмдэглээ. Сайгон захиргаанай эдэ харата ябуулганууд комиссиин ажал ябуулгада хойшо татана.

КАИР

Каиртаа бусаба

ТАСС

Египедэй Араб Республикын сэрэгэй министр, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагша генерал-полковник Ахмед Исмаил Али албанай хэрэгээр Советскэ Союзда аяншалгаяа дүүргээд, Каиртаа бусажа ерэбэ. Советскэ Союзда аяншалһан тухайдаа, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй, совет бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаһан тухайдаа Египедэй министр урма баяртайгаар хөөрөө.

КАИР

ЕГИПЕДЭЙ ТУСХАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ тухай арабуудые урялхадаа, дэлхэйн олонинитэ улад зониие Израиль төөрюулэн мэхэлхые оролдоно. Бодото дээрээ Тель-Авив эзэмдэһэн Араб газар нютагуудтаа һууржан түбхинэхые хараална гэжэ Египедэй тусхай түлөөлэгшэ эндэ мэдүүлбэ. «Израильтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхээ АРЕ ори таһа арсана, израильтянуудай эзэмдэһэн альганайшье шэнээн газараа тэдээндэ үгэхэгүй», — тэрэ тэмдэглээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые политическэ аргаар, эбэй ёһоор шиидхэхын тула ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ шухала гэжэ Египедэй түрүүлэгшэ дахинаа мэдүүлбэ. Зүгөөр һүүлэй жэлнүүдтэ Израиль энэ тогтоолые буруушаажа, США-гай зүгһөө дэмжэгдэн, эзэрхэг түримхэй гэмтэ ябуулгануудаа үргэлжэлүүлһэн байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Хэрбээ Израилиин эзэрхэг түримхэй политикаяа үргэлжэлүүлээд байгаа һаань, тэмсэлээ улам эршэдхэжэ, Эхэ ороноо бүрин сүлөөлхые оролдохобди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

ВАШИНГТОН

ЭЗЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙШҮҮЛЫЕ ХАРГАЛЗАЛГАДАА АБАНА

ТАСС

Израилиин премьер-министр Голда Меир Вашингтондо хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргээд, Майами-Бич (Флорида штат) ошохоёо мордобо. Президент Р. Никсонтэй, оборонын министр Э. Ричардсонтой, гүрэнэй секретарь ябуулагшадтай, американ тариин уялга дүүргэгшэ К Раштай, конргессэй ажал бусад тусхай тушаалтадтай тэрэ США-гай ниислэл хотодо уулзажа, хөөрэлдэһэн байна.

Меир Вашингтон ошоходоо, 565 миллион долларой «туһаламжа», урьһаламжа Холбоото Штадуудай правительствaһаа абаха гэһэн зорилго урдаа табиһан байгаа. Энээнэй ехэнхи хубяар американ сэрэгэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, «Фантом», «Скайхок» түхэлэй самолёдуудые худалдажа абаха хараа түсэбтэй.

Израилиин урьһаламжын облигацинуудые Холбоото Штадуудта тараадаг США-гай сионис эхминүүдэй түлөөлэгшэдэй Майами-Бич хотодо болоһон суглаан дээрэ Г. Меир үгэ хэлэхэ юм.

ПАРИЖ

У. РОДЖЕРСЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар уласхоорондын конференци шухала амжалта туйлаа гээд США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ Тэрэ урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэжэ шадаа.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкотой Парижда уулзажа хөөрэлдэһэн тухайдаа дурдахадаа, «ашатай, туһатай, шухала удха шанартай хөөрэлдөөн болоһон байна» гэжэ хэлээ.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһан: ... шалангай ургаса — ... мой оролдолгын ... түрүү бэшэг. «Ква... түсэб хараалалга — ... дай зорилго» — ... ТАСС-ай һүүлэй ... нууд.

Хоёрдохи хууд... «Мүрысөөн — ухаал... хёохы хэрэг» — Г. О... статья. Түрэл орон... най. Арадай хинал... митедтэ.

Гурбадахи хууд... Редакцида ерэһэн ... һээ. Уласхоорондын ... жэлэл.

Дүрбэдэхи хууд... Спорт. Хилын саа... Элдэб һонин.

СЭНХИР ЭКРА...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА...

«Орбита» харуул...

16.05 — Уласх...дын панорама. 16.35 — ... **гэтэ телевидени.** Фи... халтиралгаар дэлхэй... пионат. Братиславаһа... жуулагдаха. 18.00 — ... ническэ забһарлал. 18.1... **Үнгэтэ телевидени.** Фи... халтиралгаар дэлхэй... пионадай үргэлжэлэл.

Улаан-Үдэ харуул...

19.00 — Концерт.

«Орбита» харуул...

19.30 — **Үнгэтэ теле...ни.** Фигурна халтира... дэлхэйн чемпионадай ... жэлэл.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА...

Улаан-Үдэ харуул...

18.10 — «Звездочк... октябрятануудта зори... даһан телевизионно жу... 18.35—Уласхоорондын ... жэлэл (буряад хэлэн д...

«Орбита» харуул...

19.00 — «Время» — ... дээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ харуул...

19.30 — Тоосоото һ... тын суглаануудһаа. 19.5... Телевизионно панорам...

«Орбита» харуул...

20.15 — «Моя лю... — уран һайханай ф... 21.30 — **Үнгэтэ теле...** «В мире животных». ... — Телепанорама.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ...

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1973 оной мартын 6. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-03414. Заказ № 1848...